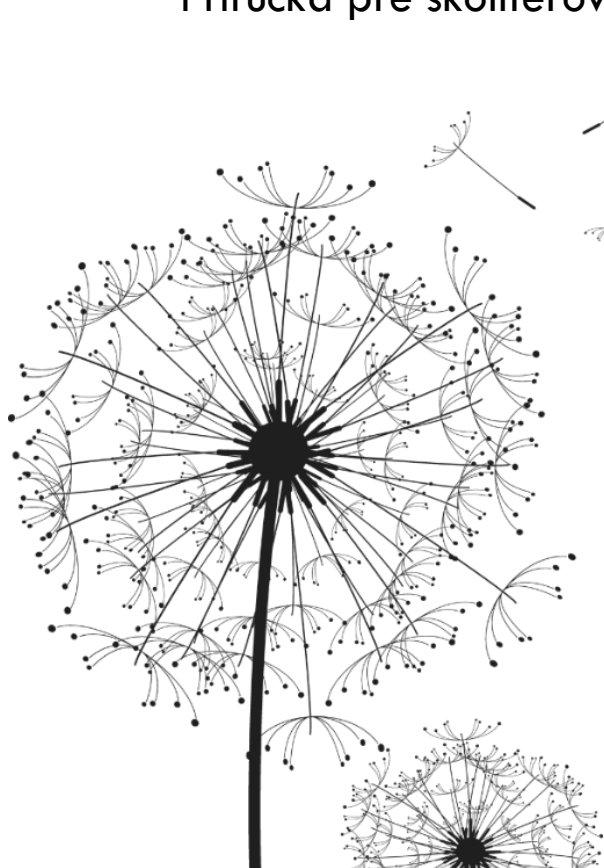

PAPPUS

Rastliny a hra propagujúce univerzálne schopnosti

Príručka pre školiteľov učiteľov a pracovníkov s mládežou

Upravená verzia

Pappus

Kontrola dokumentov

Referencie:	Rastliny a hra propagujúce univerzálne schopnosti (Pappus)
Aktivita:	Dokument IO3 č. 1 - Podporovaný sprievodca odbornou prípravou pre učiteľov a pracovníkov s mládežou.
Autori:	Tento dokument bol vytvorený pod vedením University of Gloucestershire s podporou partnerských organizácií.
Povaha:	Slovenský preklad
Dátum:	10. 04. 2022
Vylúčenie zodpovednosti:	Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej komisie. Zmluva o grante č. 2019-1-UK01-KA201-061967

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Partneri

University of Gloucestershire (koordinátor)
(Spojené kráľovstvo)
<http://www.glos.ac.uk>

Play Learning Life
(Spojené kráľovstvo)
<https://www.plloutdoors.org.uk/>

Gesellschaft für Sozialforschung und Bildung
(Rakúsko)
<http://www.gesob.at>

Palacký University
Olomouc

Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta telesnej kultúry
(Česká republika)
<http://www.upol.cz/>

Rogersova nadácia
(Maďarsko)
<http://www.rogersalapitvany.hu/>

Združenie Gedania 1922
(Poľsko)
<http://www.gedania1922.pl>

TANDEM n.o.
(Slovensko)
<http://www.tandemno.sk>

Obsah

Kontrola dokumentov	2
Partneri	i
Úvod	1
Osobný program realizácie	4
<i>Navrhnutý pre úplné, osobné, 5-dňové realizovanie</i>	4
Rozšírený kurz	5
Modul 1: Úvod a prispôsobenie	7
Plán sedenia – Modul 1: Úvod a prispôsobenie	8
Modul 2: Osobné hlboké skúsenosti v prírode	17
Plán sedenia – Modul 2: Osobné hlboké skúsenosti v prírode	18
Modul 3: Učenie sa a hranie sa vonku	23
Plán sedenia – Modul 3: Učenie a hranie sa vonku	24
Modul 3:	37
Modul 4: Spoznávanie rastlín	47
Plán sedenia – Modul 4: Spoznávanie rastlín	48
Modul 5: Ekológia	55
Plán sedenia – Modul 5: Ekológia	56
Modul 5:	60
Modul 6: Rastliny ako aktéri	63
Plán sedenia – Modul 6: Rastliny ako aktéri	64
Modul 6:	67
Modul 7: Práca s rastlinami a deťmi	73
Plán sedenia – Modul 7: Práca s rastlinami a deťmi	74
Modul 8: Hodnotenie a uzavretie	77
Plán sedenia – Modul 8: Hodnotenie a uzavretie	78
Zahrievacia	82

Úvod

Tento vzdelávací program bol vypracovaný v rámci projektu Pappus - Rastliny a hra propagujúce univerzálne schopnosti (2019-1-UK01-KA201-061967), ktorý je spolufinancovaný z programu Európskej únie Erasmus+. Projekt skúma, ako je možné rastliny zo sveta prírody a záhrady hravo využiť na prepojenie mladých ľudí s ich vonkajším prostredím. Toto prepojenie nielen zvýši ich budúce očakávania a dlhodobé chápanie prírodného sveta, ale v konečnom dôsledku rozvinie širšie zručnosti a kompetencie, a taktiež podporí väčšie povedomie a pochopenie potenciálnych prepojených budúcich kariérnych dráh.

Tento učebný plán obsahuje 8 modulov o rastlinách, vzdelávaní a hre. Bol vyvinutý s cieľom umožniť učiteľom a pracovníkom s mládežou začleniť zdroje programu Pappus do ich práce. Súčasne sa učebný plán odbornej prípravy zameriava aj na formovanie postojov účastníkov k „bytiu v prírode“ a na význam budovania osobného prepojenia s prírodou pre deti aj dospelých (napr. učiteľov).

Na podporu vzdelávania sme vyvinuli dve rôzne cesty.

1. Podporovaný sprievodca odbornou prípravou pre učiteľov a pracovníkov s mládežou. (Tento dokument.)

Tento dokument je navrhnutý tak, aby ho spracoval sprostredkovateľ v škole alebo inom prostredí. Sprostredkovateľ môže pochádzať zo školy/prostredia alebo od externého odborníka. *Moduly by mohli byť dodané v priebehu 5 dní, intenzívny kurz (pozri table on [page 4](#)), ale odporúčame, aby bol rozdelený a absolvovaný ako predĺžený kurz počas 4 – 5 samostatných dní alebo 8 – 10 poldňových sedení v priebehu polroka alebo školského roka (pozri suggested combination of modules on [page 5](#)). Táto flexibilita má veľa výhod. V rámci niektorých činností a modulov, ktoré si vyžadujú prácu v prostredí študentov, existuje niekoľko prvkov "akčného vzdelávania". Je tiež prospešné absolvovať kurz počas akademického roka, aby ste mohli využívať sezónne zmeny, dni profesionálneho rozvoja a identifikáciu rastlín.

2. Nezávislá príručka pre učiteľov a pracovníkov s mládežou.

Táto druhá verzia odbornej prípravy je určená pre samostatné, nezávislé vzdelávanie. Ponúka veľkú flexibilitu, aby ste mohli pracovať sami alebo (pokial' je to možné) po boku kolegov vo vašom prostredí alebo zoskupení. <https://www.pappusproject.eu/training-course-materials>

Každá príručka obsahuje kapitoly modulov na jednoduché vyhľadanie zhrnutí modulov, aktivít, zdrojov a príloh. V priebehu kurzu bude každá aktivita prepojená, aby ukázala svoje hlavné zameranie – teoretickú, praktickú, diskusnú časť a akčné vzdelávanie. Pozrite si nižšie uvedenú legendu:

Teoretická časť

Praktická časť

Diskusná časť

Akčné vzdelávanie

Výsledky vzdelávania

Každý modul je prepojený s jedným z piatich hlavných výsledkov vzdelávania a jednotlivé aktivity nesú jeden alebo viac čiastkových výsledkov.

Do konca kurzu budú účastníci kurzu vedieť:

1. Preukázať, že porozumeli projektu Pappus.

- a. Pomenovať a identifikovať Pappus 15 – naše „top 15“ bežne sa vyskytujúce rastliny.
- b. Sebavedome identifikovať druhy rastlín.
- c. Vedieť, kde nájdú ďalšiu podporu, ktorá im a deťom pomôže identifikovať rastliny.

2. Porozumieť, ako môžu byť prírodné predmety využité pri pedagogickej práci.

- a. Opísať výhody a význam hry a učenia sa vonku s rastlinami.
- b. Preukázať, že porozumeli príležitostiam učenia sa vonku v rámci formálnych učebných osnov.
- c. Preukázať význam plánovania, prípravy a riadenia rizík na uľahčenie pravidelného a postupného využívania prírodného sveta na hranie a učenie sa.
- d. Sebavedome využívať exteriér na realizáciu účelných vzdelávacích aktivít.
- e. Poznať celú škálu zdrojov projektu Pappus a vedieť, ako ich využiť na dosiahnutie konkrétnych vzdelávacích výstupov.
- f. Využiť zdroje programu Pappus na vybudovanie pedagogického procesu pre svojich žiakov.

3. Porozumieť dôležitosti osobného spojenia s prírodou pri práci s rastlinami.

- a. Porozumieť rôznym perspektívam ľudí a prírody.
- b. Porozumieť etickým otázkam týkajúcich sa bytia „v prírode“.
- c. Porozumieť súvislostiam medzi porozumením, rešpektovaním prírody a potrebou starať sa o ňu.
- d. Budovať pozitívny postoj k rastlinám a prírode.
- e. Budovať pozitívne pocity a postoj k prírode prostredníctvom tvorivého umenia.

4. Porozumieť vzájomnej závislosti a prepojeniu.

- a. Porozumieť základným ekologickým princípom.
- b. Porozumieť oblasti spoluzávislosti a systémového myslenia.
- c. Porozumieť, ako jazyk, ktorý používame, určuje spôsob nášho myslenia.
- d. Prezentovať a rozvíjať príklady pozitívneho používania jazyka a opätovného prepojenia s prírodou.

5. Rozvíjať osobné zručnosti.

- a. Skúsenosti so zvýšeným kooperatívnym prístupom.
- b. Skúsenosti s rozvojom vyjednávacích a komunikačných zručností.
- c. Poskytnúť/získať individuálnu pozitívnu spätnú väzbu.
- d. Opísať zážitky.

Zdroje na realizovanie

Tento kurz je navrhnutý tak, aby bol realizovaný pomocou minimálnych zdrojov, spolu so súborom nástrojov projektu Pappus, ktorý je k dispozícii v piatich jazykoch na webovej stránke

<https://www.pappusproject.eu/toolkit>

Zoznam užitočných zdrojov projektu Pappus na pomoc pri realizovaní:

- www.pappusproject.eu
- Súbor nástrojov projektu Pappus
- Webová stránka projektu Pappus
- Príklady učebného odrazového mostíka
- Príklady herného odrazového mostíka
- Príklady informačného a identifikačného hárku rastlín
- Príklady kariet „Šťastná rodina“
- Príklady kariet „Fantastický Pappus“
- Botanické termíny - glosár a ďalšie komentované obrázky detailne zobrazujúce rastlinné štruktúry.

Osobný program realizácie

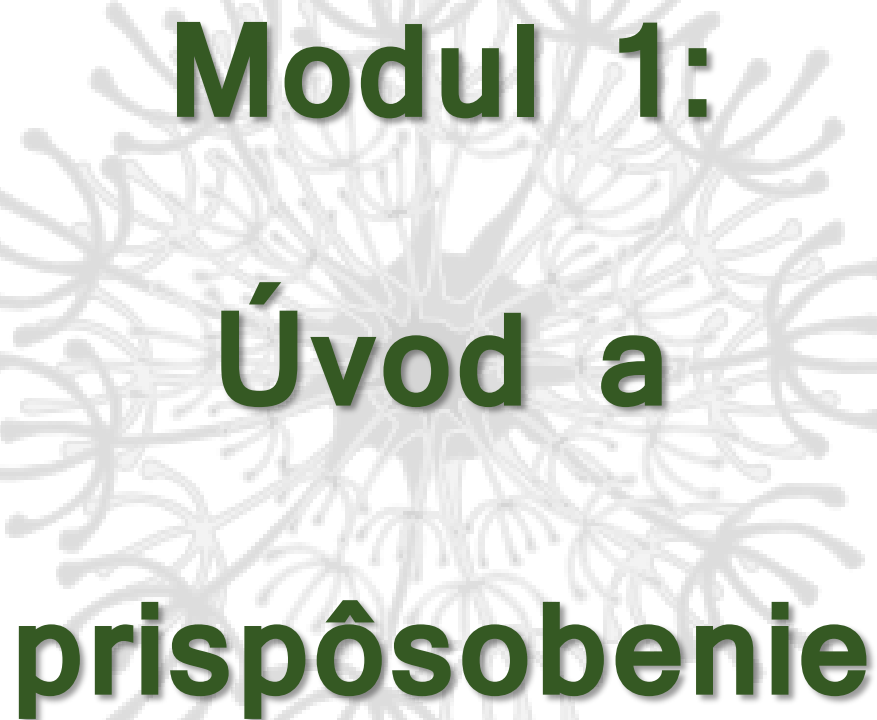
Navrhnutý pre úplné, osobné, 5-dňové realizovanie

	1. deň	2. deň	3. deň	4. deň	5. deň
10:00 - 11:30		Modul 3 <i>(vyberte aktivity, ktoré sú pre účastníkov najrelevantnejšie)</i> Učenie a hranie sa vonku	Modul 5 Ekológia 1	Modul 6 Rastliny ako aktéri 1	Modul 8 Uzatvorenie
11:30 - 11:45		Prestávka	Prestávka	Prestávka	Prestávka
11:45 - 13:15	Modul 1 Úvody	Modul 3 Učenie a hranie sa vonku	Modul 5 Ekológia 2	Modul 6 Rastliny ako aktéri 2	Modul 8 Vyhodnotenie kurzu
13:15 - 14:30	Obedná prestávka	Obedná prestávka	Obedná prestávka	Obedná prestávka	Obedná prestávka
14:30 - 16:00	Modul 2 Zdieľanie príbehov	Modul 4 Spoznávanie rastlín 1	Voľné popoludnie/organizovaný program/prenos poznatkov Študijná návšteva (ak to organizujete ako týždenný kurz, zahrňte študijnú návštevu podľa vlastného výberu)	Modul 7 Navrhovanie pedagogického procesu	
16:00 - 16:15	Prestávka	Prestávka		Prestávka	
16:15 - 17:45	Modul 2 Osobné zážitky	Modul 4 Spoznávanie rastlín 2		Voľný čas	

Rozšírený kurz

Navrhovaná kombinácia modulov na polrok alebo školský rok

Moduly	Odporúčané realizovanie
Moduly 1 a 2	Môžu byť realizované spolu počas jedného sedenia.
Modul 3	Najlepšie sa realizuje ďalej rozdelený na jednotlivé činnosti a zodpovedajúce úlohy učenia sa o aktivitách. Nasledovne:
	<ul style="list-style-type: none"> • A1 a A2 = polovica dňa s nadväzujúcimi úlohami akčného učenia.
	<ul style="list-style-type: none"> • A3 (1 hodina) môže byť pridaný k vyššie uvedenému, ak to umožňuje čas, alebo realizovaný samostatne s nadväzujúcimi úlohami aktívneho učenia.
	<ul style="list-style-type: none"> • Skupinové sedenie A4 (1,5 hodiny) s nadväzujúcimi úlohami.
	<ul style="list-style-type: none"> • A5 a A6 (1 hod. 40 min.) sa realizujú spoločne.
	<ul style="list-style-type: none"> • A7 vyžaduje prípravu účastníkov, takže musí prebiehať ako samostatné sedenie a môže byť realizované do 1,5 hodiny.
Modul 4	Až do ½ dňa – s nadväzujúcimi úlohami.
Modul 5	1,5 hodiny.
Modul 6	3 a viac hodín.
Modul 7	2 hodiny. Podobné ako v Module 3 Aktivita 7, ale má širšie využitie mimo škôl na hru v iných prostrediach a iných používateľov týchto materiálov.
Modul 8	1,5 hodiny. Tento modul by sa mohol realizovať spolu s Modulom 7 ako posledné sedenie rozšíreného kurzu.

Modul 1:
Úvod a
prispôsobenie

Modul 1: Úvod a prispôsobenie

Výsledky vzdelávania

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

1. Preukázať, že porozumeli projektu Pappus.
2. Porozumieť, ako môžu byť prírodné predmety využité pri pedagogickej práci.
3. Porozumieť dôležitosti osobného spojenia s prírodou pri práci s rastlinami.

Zhrnutie sedenia

Toto sedenie predstavuje projekt Pappus a plán odbornej prípravy. Pripravuje pôdu pre využitie rastlín a iných aspektov prírodného sveta v pedagogickej práci, pričom poukazuje na dôležitosť osobného prepojenia s prírodou.

Poznámky školiteľa

Ide o úvodný modul s osobitným dôrazom na vytvorenie pozitívnej atmosféry celého kurzu.

Plán sedenia - Modul 1: Úvod a prispôsobenie

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 1	15 minút 	Privítanie, predstavenie a prispôsobenie Cieľ: privítanie účastníkov, predstavenie projektu Pappus a vzdelávacieho kurzu, ukážka priestoru	Celá skupina	
Aktivita 2 Cieľ vzdelávania 2	30 minút 	Úvod s rastlinami Cieľ: spoznávanie sa, začiatok premýšľania o rastlinách	Individuálna práca Celá skupina	Rastliny/semená/plody určené na predstavenie ALEBO obrazy rastlín
Aktivita 3 Cieľ vzdelávania 3	30 minút 	Spomienky na detstvo (hru) v prírode Cieľ: prepojenie s osobnými skúsenosťami v prírode ako základ pre prácu v prírode	Individuálna práca Malé skupiny Celá skupina	Papier/ceruzka/plnené perá/farby atď.
Činnosť 4 Cieľ vzdelávania 3	10 minút 	Film: Príroda pre všetkých Video o prírode (Príroda pre všetkých) a oficiálne otvorenie kurzu	Celá skupina	Video, projektor, obrazovka, reproduktory
Zhrnutie	5 minút	Zhrnutie	Celá skupina	

Aktivita 1: Uvítanie, predstavenie a prispôsobenie

Výsledky vzdelávania:

1. Preukázať porozumenie projektu Pappus.

Čas: 15 minút

Spôsob: Celá skupina

Zdroje

- [Introductory PAPPUS PPT](#)

Aktivita

Úvod

Cieľom úvodného sedenia je privítať účastníkov, predstaviť projekt Pappus, samotné školenie a nastaviť atmosféru, ktorá bude sprevádzať celý kurz. Pripravte príjemné prostredie, napríklad so stoličkami usporiadanými do polkruhu. Vyzdobte miestnosť vhodnými fotografiami, obrázkami, zdrojmi (vrátane rastlín) tak, aby vyzerala hravo. Po príchode účastníkov sa s nimi porozprávajte a ponúknite im občerstvenie.

Privítajte účastníkov a predstavte sa. Skôr ako sa pustíte do akýchkoľvek detailov o kurze, pozvite všetkých, aby sa zúčastnili na niektorých prispôsobovacích aktivitách. Požiadajte skupinu, aby sa začala prechádzať po miestnosti a venovala pozornosť fyzickému priestoru, v ktorom strávi niekoľko nasledujúcich dní. Keď obrátia svoju pozornosť na vlastné telo, požiadajte ich, aby sa zamerali na oblasti napätia a predstavili si ich uvoľnenie. Keď v skupine nastane pocit uvoľnenia, požiadajte ich, aby obrátili svoju pozornosť k sebe, najprv nadviazali jednoduchý očný kontakt, keď sa prechádzajú v priestore, a potom sa navzájom pozdravili mávnutím ruky, potrasením ruky, potľapkaním po pleci alebo objatím atď.

„Priestorová geometria“: položenie série otázok týkajúcich sa účastníkov, povedzte im, aby stáli v rôznych rohoch miestnosti podľa ich odpovedí. Možné otázky sú:

- Aký spôsob dopravy ste najčastejšie používali, aby ste sa sem dostali? Odpovede: lietadlo/vlak/auto/verejná doprava/prechádzka
- Aké máte domáce zvieratá? Odpovede: pes(-y)/mačka(-y)/atď.
- Koľko máte detí? Odpovede: Žiadne deti/1 dieťa/2 deti/3 alebo viac detí

Zhromaždite skupinu do kruhu v sede. Predstavte Introductory PAPPUS PPT, projekt Pappus a jeho zdroje ([Toolkit](#), [Website](#)) a vysvetlite štruktúru kurzu a načasovanie každého sedenia. Prejdite si postupy údržby a evakuácie pre bezpečnosť všetkých. Stručne predstavte plán odbornej prípravy, spôsob jeho vypracovania a zainteresovaných partnerov (see [page i](#)).

Načrtnite štruktúru kurzu, ktorého sa zúčastňujú, časy, prestávky na občerstvenie a zaoberajte sa akýmkoľvek počiatocnými otázkami (niektoré z nich sa môžu vyskytnúť pri rozhovore s účastníkmi po ich príchode).

Aktivita 2: Úvod s rastlinami

Výsledky vzdelávania:

1. Porozumenie, ako môžu byť prírodné predmety využité pri pedagogickej práci.

Čas: 30 minút

Spôsob: Individuálna a celoskupinová aktivita

Zdroje

- Stôl s rôznymi prírodnými predmetmi (ovocie, semená, konáre, listy atď.)

Aktivita

Pripravte si stôl plný prírodných predmetov, ako sú ovocie, semená, konáre, rastliny, skaly atď. Čím pestrejšie predmety máte, tým lepšie.

Požiadajte účastníkov, aby sa zhromaždili pri stole a pri pohľade na jeho obsah porozmýšľali o tom, ako sem prišli, čo ich motivovalo k účasti a aké sú ich očakávania. Požiadajte ich, aby si všimli, ako sa momentálne cítia. Pri zameraní sa na prírodné predmety si každý účastník vyberie jeden predmet, s ktorým sa momentálne cíti spojený a ktorý definuje jeho prítomnosť na kurze. Zhromaždíte všetkých späť do kruhu a požiadajte ich, aby sa začali predstavovať prostredníctvom predmetov, ktoré si vybrali. Každý môže začať tým, že povie svoje meno a odkiaľ pricestoval, následne ukáže svoj predmet a vysvetlí, prečo si ho vybral. Urobte si čas, aby každý účastník mohol zdieľať svoje pocity týmto spôsobom.

Poznámky školiteľa

Táto aktivita sa môže líšiť, ak máte prístup k vonkajšiemu priestoru v prírodnom prostredí. Požiadajte účastníkov, aby strávili 10 – 15 minút vonku a oboznámili sa so svojím okolím, v ktorom si nájdú predmet, ktorý prinesú späť do miestnosti. Poznámka: Ak nájdú živú rastlinu, požiadajte ich, aby ju netrhali, ale radšej urobili fotografiu, ktorú potom môžu ukázať skupine.

Ako základ pre prácu v prírode nezabudnite spomenúť, že by sme nemali poškodzovať prírodné prostredie trhaním kvetov alebo lámaním konárov „pre dokonalú fotografiu“.

Na predstavovanie ľudí si stanovte určitý časový limit. V niektorých skupinách ľudia radi o sebe rozprávajú, avšak vo väčšej skupine môže byť úvod prídlhý, ak každý o sebe priveľa rozpráva. V závislosti od toho, koľko času máte, nastavte limit 3 minúty na osobu a potom jemne signalizujte, keď čas vyprší.

Aktivita 3: Spomienky na detstvo (hru) v prírode

Výsledky vzdelávania:

3. Porozumenie dôležitosti osobného spojenia s prírodou pri práci s rastlinami.

Čas: 30 minút

Spôsob: Individuálna, maloskupinová aktivita s celoskupinovým zdieľaním

Zdroje

- Prínosy pre zdravie a pohodu – pozri dôkazy projektu Pappus a začnite sa oboznamovať s obsahom webovej stránky, aby ste ich podporili v školách/prostrediach.
<https://sk.pappusproject.eu/training-course-materials>
- Papiere, farby

Aktivita

Požiadajte skupinu, aby sa pohodlne usadila a zavrela oči. Povedzte im, aby venovali pozornosť svojmu dýchaniu, aby sa upokojili a uvoľnili. Keď vidíte, že je celá skupina uvoľnená, požiadajte ich, aby si spomenuli na svoje detstvo, keď mali asi 6 – 12 rokov, a spomenuli si na časy, keď boli vonku v prírode. Požiadajte ich, aby nazreli do svojej pamäte, venovali pozornosť scenérii a tomu, čo bolo okolo: aké farby, tvary, textúry? Boli tam konkrétne rastliny? Aké bolo ich spojenie voči týmto rastlinám? Hrali sa s nimi alebo boli súčasťou scenérie? Potom presuňte ich pozornosť na emócie, ktoré cítili pri tejto spomienke, aké to bolo, byť tam?

Dajte im pár minút, aby si čo najživšie pospomínali, a potom ich požiadajte, aby sa vrátili do súčasnosti. Keď otvoria oči, požiadajte ich, aby vytvorili 4 – 5 členné skupiny, a dajte im 10 – 15 minút, aby sa podelili o svoje spomienky. Keď budú pripravení, vráťte ich späť do veľkej skupiny a opýtajte sa, či by sa niekto chcel so všetkými podeliť o svoje dojmy. Opýtajte sa na ich skúsenosti v malých skupinách, povedali si v týchto skupinách niečo zaujímavé?

Po tom, ako sa niektorí ľudia podelia o svoje skúsenosti, povedzte skupine, že všetky deti majú spomienky na prírodu a zvyčajne tie, ktoré si pamätáme, sú radostné a šťastné spomienky na hru. Samozrejme, ak sa stalo niečo desivé, napríklad ak sa niekto stratil v lese alebo stretol divoké zviera, môže to byť tiež ľahko zapamätateľné. Povedzte skupine, aké dôležité je, aby deti trávili čas vonku, pretože takto si budujú vzťah k svojmu prostrediu a učia sa, ako byť s prírodou a v prírode. Vysvetlite im zdravotné výhody bytia v prírode. Upozornite ich na úlohu dospelých: keď sa deti voľne hrajú v prírode, úlohou dospelých (rovnako ako počas realizácie voľnej hry v interiéri) je poskytnúť im bezpečné prostredie. Prírodné môže dôjsť k nehodám a v týchto prípadoch musí zostať dospelý človek pokojný a byť vzorom, ako riešiť takéto situácie.

Poznámky školiteľa

Pred zdieľaním v malej skupine môžete tiež požiadať účastníkov o nakreslenie ich spomienok. Poskytnite im papier a farebné perá alebo ceruzky a dajte im 5 – 10 minút na nakreslenie scény, ktorú si zapamätali. Informujte ich, že ak chcú, môžu vytvoriť abstraktnú scénu použitím farieb na vyjadrenie dojmu spomienky na rozdiel od konkrétnych spomienok a udalostí. Môže to pomôcť aj účastníkom, ktorí si myslia, že nevedia kresliť, čo by ich inak blokovalo v procese.

Pozrite si dôkazy projektu Pappus – začnite sa oboznamovať s obsahom webovej stránky, aby ste ich podporili, keď sa vrátia späť do škôl a iných prostredí.

Aktivita 4: Príroda pre všetkých (video)

Výsledky vzdelávania:

Porozumienie dôležitosti osobného spojenia s prírodou pri práci s rastlinami.

Čas: 10 minút

Spôsob: Celá skupina

Zdroje

- Video o Prírode pre všetkých na YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=LAbTclKQRaY>
- Počítač, projektor a obrazovka, reproduktor

Aktivita

Prezentujte video *Príroda pre všetkých* <https://www.youtube.com/watch?v=LAbTclKQRaY>

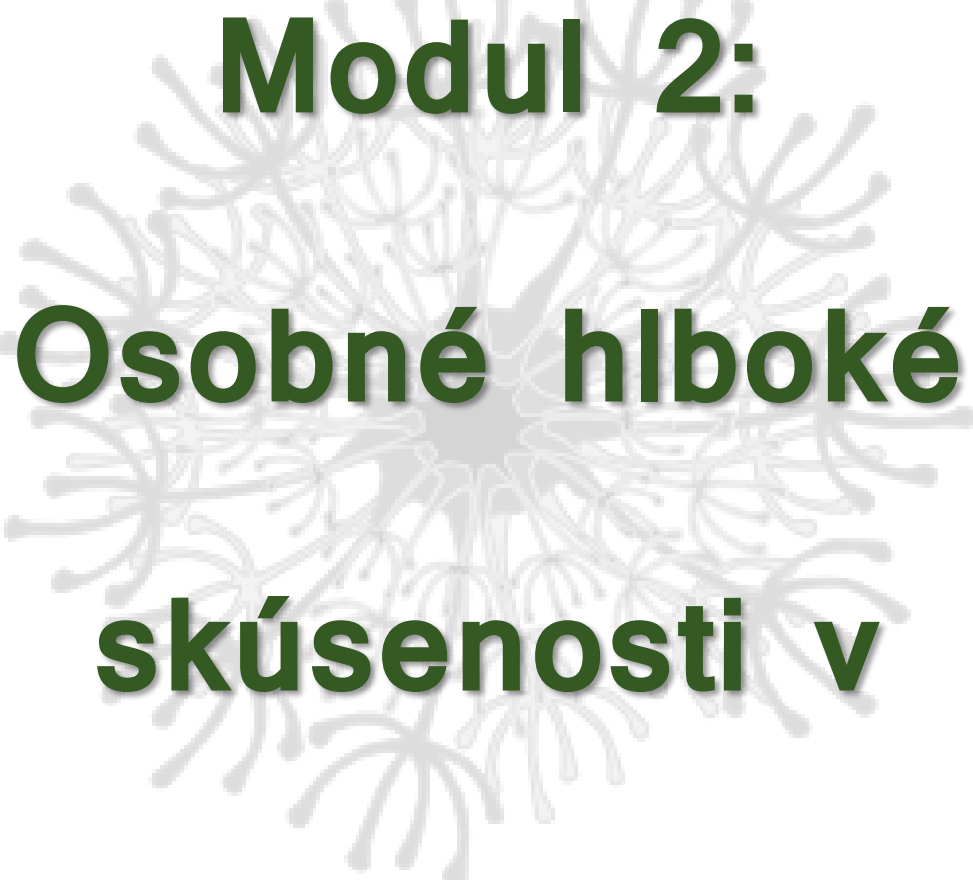
V nadväznosti na video načrtnite dva hlavné ciele projektu Pappus, a to priniesť vzdelávanie do vonkajšieho priestoru. 1) Zlepšiť vzdelávanie školákov a pomôcť formovať ich postoje k prírode. Diskutujte o pridanom pôžitku a motivácii pre deti pri práci vonku, ako aj o zameraní sa na budovanie osobného prepojenia s prírodou prostredníctvom rešpektu a porozumenia. Môžete zdôrazniť, že zdroje projektu Pappus sú zamerané na dosiahnutie týchto cieľov, pričom aktivity a informácie zo súboru nástrojov ich podporujú. Kurz odbornej prípravy je navrhnutý tak, aby podporoval dôkladné porozumenie toho, ako zo súboru nástrojov vytážiť maximum v kontexte hovorenia o prírode a pomoci formovania postojov k nej.

Poznámky školiteľa

Video si vopred nastavte a skontrolujte internetové a zvukové pripojenie.

Ako ďalší zdroj môžete upriamiť pozornosť účastníkov na prejav Kataliny Czippán z Príroda pre všetkých počas medzinárodného tréningového kurzu projektu Pappus v Maďarsku z roku 2021.

Pappus

Modul 2:
Osobné hlboké
skúsenosti v
prírode

Modul 2: Osobné hlboké skúsenosti v prírode

Výsledky vzdelávania:

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

- 1a. Pomenovať a identifikovať Pappus 15 – našich „top 15“ bežne sa vyskytujúcich rastlín.
- 3a. Preukázať porozumenie rôznych perspektív ľudí a prírody.
- 3b. Preukázať porozumenie etických otázok týkajúcich sa bytia „v prírode“.
- 3c. Preukázať porozumenie súvislostí medzi porozumením, rešpektovaním prírody a potrebou starať sa o ňu.

Zhrnutie sedenia

Toto sedenie sa zameriava na dôležitosť toho, aby sme boli schopní vidieť „očami prírody“, v ktorých je zakotvená úcta k prírode a potreba a túžba postarať sa o ňu.

Poznámky školiteľa

Dôležitou súčasťou tohto sedenia je vonkajší zážitok. Mali by ste účastníkom vopred povedať, aby si priniesli vhodné oblečenie.

Plán sedenia - Modul 2: Osobné hlboké skúsenosti v prírode

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Rozvička	10 minút 	Zahrievacia hra Cieľ: dodať účastníkom energiu	Celá skupina	
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 1a, 3a	45 minút 	Prechádzka lesom/parkom Cieľ: mať osobnú hlbokú skúsenosť v prírode a zoznámiť sa s Pappus 15 rastlinami	Malé skupiny	Zoznam Pappus 15 rastlín Prístup k prírodnému miestu
Aktivita 2 Cieľ vzdelávania 3a, 3b, 3c	45 minút 	Perspektíva rastlín a dramatická prezentácia Cieľ: využiť fantáziu a kreativitu na pochopenie a vyjadrenie rôznych pohľadov na prírodu	Malé skupiny + prezentácia celej skupine	
Zhrnutie	5 minút	Zhrnutie	Celá skupina	

Aktivita 1: Prechádzka lesom/parkom

Výsledky vzdelávania:

- 1a. Pomenovať a identifikovať Pappus 15 – našich „top 15“ bežne sa vyskytujúcich rastlín.
- 3a. Preukázať porozumenie rôznych perspektív ľudí a prírody.

Čas: 45 minút

Spôsob: Malá skupina

Zdroje

- Mobilné telefóny/fotoaparáty/vhodné oblečenie

Aktivita

Informujte účastníkov, že ďalšie sedenie sa bude konať pod holým nebom, aby sa mohli vhodne obliecť. Pripomeňte im, aby si so sebou priniesli mobilné telefóny/fotoaparáty. Keď sú pripravení, vezmite skupinu do neďalekého parku (ak ste v meste), alebo lesa/ prírodného priestoru, ak k nemu máte prístup.

Vysvetlite, že každý z nich bude mať teraz v danom prostredí 30 minút na identifikáciu a zaznamenanie/fotografovanie čo najväčšieho počtu Pappus 15 rastlín, ako aj všetkých ostatných významných rastlín.

Požiadajte každého účastníka, aby si vybral jednu rastlinu, ktorá sa mu páči alebo je zaujímavá, najlepšie jednu z Pappus 15 rastlín (mohli by ste si prezrieť a prediskutovať zoznam). Požiadajte ich, aby chvíľu študovali svoju vybranú rastlinu a potom sa pokúsili pozrieť na svet z pohľadu rastliny. Aby sa napríklad dostali na úroveň zeme, ak je to miesto, kde daná rastlina rastie, alebo vyliezli hore, ak ide o popínavú rastlinu atď. Čo rastlina vidí? Aký je to pocit? Z tejto perspektívy urobia niekoľko fotiek, pričom s touto rastlinou strávia minimálne 5 – 10 minút.

Po 30 minútach skupinu zavolajte späť dohromady.

Poznámky školiteľa

Existuje *variácia tejto aktivity*, ktorá zahŕňa aj prístup do vonkajšieho priestoru a vhodné oblečenie. Účastníci by mali hľadať na zemi prírodný predmet, ktorý ich priťahuje (farebný list, vetvička, šiška atď.), študovať ho rovnakým spôsobom ako počas aktivity uvedenej vyššie a vnímať svet z jeho pohľadu, fotografovať ho a v tomto prípade aj s ním zaobchádzať.

Pripomeňte účastníkom, aby si so sebou zobrali mobilné telefóny/fotoaparáty a fotili.

Pri vydávaní pokynov ich odkážte na učebné odrazové mostíky projektu Pappus [Learning Springboards](#).

Aktivita 2: Perspektíva rastlín a dramatická prezentácia

Výsledky vzdelávania:

- 3a. Preukázať porozumenie rôznych perspektív ľudí a prírody.
- 3b. Preukázať porozumenie etických otázok týkajúcich sa bytia „v prírode“.
- 3c. Preukázať porozumenie súvislostí medzi porozumením, rešpektovaním prírody a potrebou starať sa o ňu.

Čas: 40 minút

Spôsob: Malé skupiny a plenárne prezentácie

Aktivita

Informujte skupinu, že ďalšia aktivita sa bude venovať rastline/prírodnému objektu, ktorý si vybrali pri predchádzajúcom cvičení. Požiadajte ich, aby vytvorili malé skupiny po 4 – 5 ľudí a v rámci skupín sa podelili o príbeh rastliny/prírodného objektu. Keď sa každý podelí o svoj príbeh, každá skupina by mala spolu vytvoriť príbeh, ktorý bude zahŕňať vybrané rastliny alebo predmety jednotlivých členov skupiny, čím by sa vytvorila 5-minútová dramatická prezentácia. Celá aktivita by mala trvať asi 30 minút.

Povzbudzujte skupiny, aby boli pri tvorbe prezentácii kreatívne ,prezentácie môžu mať akúkoľvek formu, ktorú si vyberú. Môžu byť napríklad rozprávané/vysvetľované alebo tiché; abstraktné, nasledovať konvenčné rozprávanie alebo sériu monológov. Povzbudzujte účastníkov, aby zväžili prezentáciu vonku pod holým nebom, ak to vyhovuje štýlu ich výtvoru.

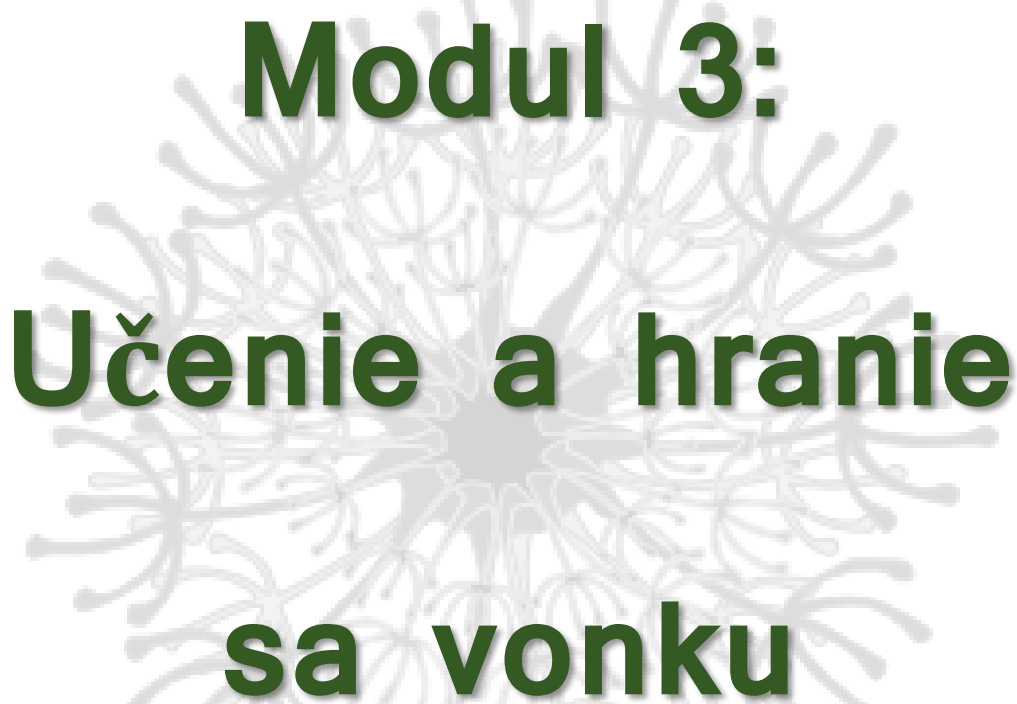
Keď budú pripravení, zhromaždite ich na prezentácie. Po prezentácii každej skupiny môže nasledovať stručná diskusia o tom, čo sa doteraz naučili.

Ved'te diskusiu o prepojení medzi prírodou a ľudskými bytosťami a o etických hľadiskách, keď sa ocitneme mimo prírody. Vysvetlite, ako elementárna úcta k prírode podporuje našu potrebu chrániť ju a starať sa o ňu. Keď vezmeme do úvahy perspektívu rastliny, toto spojenie je podporované a posilňované.

Poznámky školiteľa

Pozrite si náboženské odrazové mostíky zo súbora nástrojov k projektu Pappus ([Learning Springboards](#)), aby ste ukázali, ako rozdielne náboženstvá rozumejú prepojeniu medzi ľuďmi a prírodou.

Pappus

Modul 3:
Učenie a hranie
sa vonku

Modul 3: Učenie sa a hranie sa vonku

Výsledky vzdelávania:

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

2. Porozumieť, ako môžu byť prírodné predmety využité pri pedagogickej práci.

- 2a. Opísať výhody a význam hry a učenia sa vonku s rastlinami.
- 2b. Preukázať porozumenie príležitostiam učenia sa vonku v rámci formálnych učebných osnov.
- 2c. Preukázať význam plánovania, prípravy a riadenia rizík na ul'ahčenie pravidelného a postupného využívania prírodného sveta na hranie a učenie sa.
- 2d. Sebavedome využívať exteriér na realizáciu účelných vzdelávacích aktivít.
- 2e. Poznať celú škálu zdrojov projektu Pappus a vedieť, ako ich využiť na dosiahnutie konkrétnych vzdelávacích výstupov.
- 2f. Využiť zdroje programu Pappus na vybudovanie pedagogického procesu pre svojich žiakov.

Zhrnutie sedenia

Tento modul sa zameriava najmä na obavy učiteľ'ov, ktorí vnímajú účasť na vyučovaní vonku ako zložitejšiu v porovnaní s herným prostredím. Vedúci hry môžu chcieť zredukovať aktivity súvisiace s realizáciou učebných osnov.

Účelom aktivít v tomto module je podporovať učiteľ'ov a vedúcich hry v tom, aby sa deti hrali a učili vonku s rastlinami a pochopili výhody a praktickosť exteriérového vzdelávania vo svojich školách/prostrediach, vrátane riadenia rizík.

Tieto aktivity slúžia ako návod na osobné workshopy. Pre školy bude obzvlášť prospešné, ak na tom budú spolupracovať a navzájom sa budú podporovať viacerí učitelia/vedúci predstavitelia jednotlivých škôl.

Poznámky školiteľa

Prosíme, aby školitelia v rámci tohto modulu využívali zdroje projektu Pappus, a nie svoje zdroje, aby zabezpečili, že sa s nimi účastníci kurzu oboznámia.

Každá aktivita obsahuje poznámky školiteľa, ktoré v prípade potreby pomôžu upraviť tento kurz. Ak vediete päťdňový kurz, ako je uvedené v úvode, odporúčame vám, aby ste si vopred preštudovali tento modul a vybrali si tie aktivity, ktoré najlepšie vyhovujú vašej cieľovej skupine, pretože všetky aktivity by dohromady zabrali viac času, koľko je k dispozícii v časovom pláne.

Plán sedenia - Modul 3: Učenie a hranie sa vonku

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 2a, 2e	40 minút – 1 hodina 	Výhody vonkajšieho prostredia pre blaho detí a jeho dosiahnutie Cieľ: identifikovať kľúčové prínosy pre informovanie pedagogického procesu	Jednotlivec Diskusia celej skupiny Praktické úlohy vonku	Prístup do vonkajších priestorov Náčrtník/papier a vybrané umelecké/značkovacie materiály (ceruzky atď.) Učebné odrazové mostíky projektu Pappus
Aktivita 2 Cieľ vzdelávania 2a, 2b, 2c, 2d	1 hodina 	Mapovanie lokality Cieľ: zväziť riadenie správanie detí a postojov k učeniu	Malé skupiny Diskusia celej skupiny Akčné vzdelávanie, s deťmi, späť v škole/prostredí	Plán lokality alebo satelitný obraz areálu. Pappus 15 informačný hárok o rastlinách
Aktivita 3 Cieľ vzdelávania 2c, 2e	1 hodina 	Riadenie rizík Cieľ: preskúmať dôsledky pre školu/prostredie	Jednotlivec Skupinová diskusia Akčné vzdelávanie, s deťmi, späť v škole/prostredí	RBA Územie Pappus 15 informačný hárok o rastlinách
Aktivita 4 Cieľ vzdelávania 2c, 2e	1,5 – 2 hodiny 	Čas a plánovanie pravidelného vzdelávania vonku Cieľ: identifikovať problémy a riešenia	Skupinová diskusia Akčné vzdelávanie, s deťmi, späť v škole/prostredí	Materiály na výrobu "tašky" Matematické odrazové mostíky projektu Pappus

Aktivita 5 Ciel' vzdelávania 2d, 2e	1 hodina 	Aké predmety si môžem vziať vonku? Ciel': pomáhať pri plánovaní učebných osnov v rámci školy/prostredia	Skupinová diskusia Praktická úlohy	
Aktivita 6 Ciel' vzdelávania 2b	45 minút 	Zaznamenávanie učenia Ciel': napláňovať najvhodnejšie metódy v škole/prostredí	Skupinová diskusia	
Aktivita 7 Ciel' vzdelávania 2b, 2c, 2e, 2f	1,5 hodiny plus príprava 	Spojenie všetkého dohromady - akčný plán pre vašu školu Ciel': vytvoriť spoľahlivý a dosiahnuteľný akčný plán pre školu/prostredie	Vonkajšia činnosť: stretnutie zamestnancov Hranie úloh	
Zhrnutie	5 minút	Zhrnutie	Stretnutie	

Aktivita 1: Výhody vonkajšieho prostredia pre blaho detí a jeho dosiahnutie

Výsledky vzdelávania:

- 2a. Opísať výhody a význam hry a učenia sa vonku s rastlinami.
- 2e. Poznať celú škálu zdrojov projektu Pappus a vedieť, ako ich využiť na dosiahnutie konkrétnych vzdelávacích výstupov.

Čas: 40 minút – 1 hodina

Spôsob: Skupina a jednotliviec

Zdroje

- 4-slidová [Introductory PAPPUS PPT](#)
- PSHE Learning Springboards <https://sk.pappusproject.eu/learning-springboards>
- Špecifický dôkaz krajiny na webovej stránke Erasmus+ <https://sk.pappusproject.eu/erasmus>

Aktivita

- 1) Pozrite sa ešte raz na pripravenú 4-slidovú PAPPUS Introductory PPT, ktorá vám pomôže rozšíriť projekt Pappus do vašej školy/prostredia (s cieľom pridať do nej vašu školu na konci sedenia).
- 2) Pozrite sa na dôkazy zhromaždené na <https://sk.pappusproject.eu/training-course-materials>
Preskúmajte dôkazy o prínosoch a diskutujte o nich v kontexte vlastnej školy/prostredia.
- 3) Diskutujte o učebnom odrazovom mostíku PSHE 1 „Nájdite si čas na všímavosť“.
 - a. Pozrite sa na nasledujúce PSHE učebné odrazové mostíky a vyberte si jeden z nich.
 - PSHE - Tichá prechádzka
 - PSHE - Mini túra alebo rozmýšľanie v sede
 - PSHE - Zimná prechádzka a sledovanie oblakov
 - PSHE - Všímavé pozorovanie a kreslenie
 - b. Chodte do akéhokoľvek vonkajšieho otvoreného priestoru, kde môžete vidieť a cítiť rastliny, stromy, kríky či trávu. Urobte si pohodlie na drevenej/podložkovej/prenosnej sedačke. Vykonávajte aktivitu, tešte sa z všímavosti a pozorujte všetky zmeny, ktoré cítite vo svojom vnútri, keď ste ponorení do prírodného sveta. Uvoľnite sa a vychutnajte si ten pocit.
- 4) Spýtajte sa seba a kolegov tieto otázky a poznačte si odpovede vo svojom náčrtníku/zošite
 - a. Ako ste sa cítili, keď ste pracovali vonku?
 - b. Aké dôkazy ste považovali za najužitočnejšie na propagáciu vo vašej škole/prostredí, aby ste pomohli zmeniť kultúru čo sa týka vonkajšieho vzdelávania?

- 5) Ako to môžete rozšíriť vonkajšie vzdelávanie vo vašej škole/prostredí? Vypracujte dodatok k PPT slidom, aby ste to prispôbili vašej škole.

Poznámky školiteľa

Aktivita 1 - Prezentácia 4-slidovej [Introductory PAPPUS PPT](#)

Aktivita 2 - Predloženie dôkazov v podobe PPT slidov.

Aktivita 3 - Ponúknite účastníkom výtlačky vybraných učebných odrazových mostíkov. Účastníci kurzu si potom môžu nájsť tiché miesta v areáli miesta konania aktivity.

Aktivity 4 a 5 - Použite otázky ako výzvy do diskusie, ktorú bude viesť školiteľ.

Aktivita 2: Riadenie správania detí a postojov k učeniu - mapovanie lokality

Výsledky vzdelávania:

- 2a. Opísať výhody a význam hry a učenia sa vonku s rastlinami.
- 2c. Preukázať význam plánovania, prípravy a riadenia rizík na uľahčenie pravidelného a postupného využívania prírodného sveta na hranie a učenie sa.
- 2d. Sebavedome využívať exteriér na realizáciu účelných vzdelávacích aktivít.
- 3a. Preukázať porozumenie príležitostiam učenia sa vonku v rámci formálnych učebných osnov.

Čas: 1-hodinová diskusia, po ktorej nasleduje čas v škole pri práci s deťmi.

Spôsob: Skupinová diskusia (a sprostredkovaná prechádzka lokalitou), po ktorej nasleduje práca späť v škole po tréningovom sedení.

Zdroje

- Plán lokality alebo satelitný obraz areálu.
- Pappus 15 informačný hárok o rastlinách - <https://sk.pappusproject.eu/plant-id-sheets>

Aktivita

1) **Det'ské postoje k vonkajšiemu vzdelávaniu** - (Malá skupinová diskusia)

Zaznamenajte si 2 alebo 3 príklady z vašich skúseností s deťmi, ktoré „kvitli“ vonku. Zamyslite sa nad skúsenosťami z ich pohľadu. Myslite aj na deti, ktoré vo vnútri podávajú dobré výkony, ale vonku sa cítia znevýhodnené. (To tiež patrí k budovaniu charakteru.) Predstavte si seba v koži týchto detí. Ktoré z aktivít, ktoré deti vykonávali, zlepšili ich správanie počas úlohy? Použite tieto informácie pri mapovaní prostredia.

2) **Mapovanie učebných osnov** - (Školiteľ vedie diskusiu o vykonávaní tejto aktivity ešte v škole, aby získal spätnú väzbu na ďalšom sedení, ak je plánované) – nájdite plán svojho prostredia (alebo použite satelitný snímok).

- a. Účastníci vezmú skupinu detí von, aby zmapovali prostredie čo sa týka učenia a hrania sa s „dostupnými predmetmi“ (účastníci môžu vykonať toto cvičenie sami a/alebo s kolegom z rovnakého prostredia).
- b. Ak sú zapojené aj deti, môžu nakresliť vlastné mapy a zaznamenať nezabudnuteľné zážitky z učenia sa vonku. Požiadajte ich, aby vysvetlili, prečo to považovali za nezabudnuteľné a ako to ovplyvnilo ich správanie. Bude to poučné a umožní vám to nahliadnuť do plánovania na podporu pozitívnych postojov k učeniu.

*Ďalšie pokyny nájdete v príbalovom [Module 3: Aktivita 2](#).

3) **Praktické možnosti** - Zamyslite sa nad tým, ako bežne riadite skupiny pri pravidelných vonkajších aktivitách, ako je napríklad telesná výchova (zvyčajné postupy pre inhalátory atď. - pozri [aktivitu 3 - Riadenie rizík](#)). Potrebujete ďalšie postupy (napr. „privolávací“ systém, ako je píšťalka/klaksón,

keď sú deti rozptýlené, aby sa počas vykonávania úlohy pohybovali v rámci dohodnutých hraníc). Slúži aj na núdzové použitie a na spojenie s deťmi, aby mohli počuť váš „hovoriaci“ hlas.

4) Šírenie

- a. Diskutujte s kolegami o svojej mape, fotografiách a procedurálnom myslení.
- b. Uved'te zoznam všetkých bodov aktivít, ktoré sa objavujú (napríklad ciele pravidelného vzdelávania v exteriéri alebo časový rozvrh/rezervačný systém pre akékoľvek kľúčové vonkajšie priestory?). Tento dokument je možné zdieľať s najvyšším vedením a môže predstavovať rozvojový nástroj.

Poznámky školiteľa

Aktivita 1, 3 a 4 - Diskusné výzvy.

Aktivita 2 - Podporte túto aktivitu prechádzkou spojenou s diskusiou v tréningových priestoroch len pohľadom do areálu. V škole/prostredí používajte vlastný plán lokality a venujte tomu určitý čas, pričom zamestnanci pracujú v skupinách. Ved'te spoločnú diskusiu.

Aktivita 3: Riadenie rizík

Výsledky vzdelávania:

- 2c. Preukázať význam plánovania, prípravy a riadenia rizík na uľahčenie pravidelného a postupného využívania prírodného sveta na hranie a učenie sa.
- 2e. Poznať celú škálu zdrojov projektu Pappus a vedieť, ako ich využiť na dosiahnutie konkrétnych vzdelávacích výstupov.

Čas: 1 hodina plus práca na mieste s deťmi

Spôsob: Diskusia a samostatná práca v škole s deťmi

Zdroje

- Hodnotenie rizík a prínosov
- Územie
- [Pappus 15 informačný hárok o rastlinách](#)

Aktivita

- 1) **Preskúmajte svoje školské hodnotenie rizík a prínosov.** Bude sa to vzťahovať na vzdelávanie mimo školského areálu bez akýchkoľvek dodatočných požiadaviek na samostatné hodnotenie (ak máte akékoľvek obavy, obráťte sa na svojho vedúceho tímu). Vaše zvyčajné plány na telesnú výchovu (prístup na toalety, epiperá/inhalátory atď.) sa budú vzťahovať aj na akékoľvek učenie sa vonku (napr. použite bielu látkovú tašku na topánky s červeným krížom).
- 2) **Porozprávajte sa s mietnymi správcami.** Poradte sa s mietnymi správcami, aké opatrenia sú zavedené na odstránenie všetkých obzvlášť jedovatých druhov, ale tiež diskutujte o tom, že deti sa musia učiť z vlastných skúseností, že niečo je pichľavé (černice) alebo ich môže poprhliť (žihľava), a že by nemali byť odstránené z celého areálu.
- 3) **Identifikujte vhodné rastliny.** Vezmite skupinu detí von s Pappus 15 informačným hárkom o rastlinách. Objavte, ktoré rastliny sú jedlé, ktoré sa používali na liečebné účely atď., [s odkazom na identifikačné listy rastlín v online súbore nástrojov](#). V časti 2 ste preskúmali územie, na ktorom sa nachádza dostatok prírodných materiálov a budete to musieť urobiť počas niekoľkých ročných období. Deti môžu byť povzbudené k tomu, aby používali a zbierali množstvo rastlín na aktivity a učili sa, kedy ich nezberať alebo lízať!
 - a. Zamyslite sa nad tým, ako pomôžete deťom dozvedieť sa, že niektoré rastliny sú pichľavé, dráždivé alebo toxické.
 - b. Naučte sa, kde hľadať zdroje informácií o rastlinách.

Poznámky školiteľa

Aktivita 1 a 2 - Použite vo všeobecnosti ako diskusný bod o hodnotení rizík a prínosov.

Aktivita 3 – Podpora prieskumu lokality s cieľom preskúmať rastliny. Alebo ak sa nachádzate na tréningovom mieste, diskutujte o rastlinách v okolí tohto miesta.

Aktivita 4: Čas a plánovanie pravidelného vzdelávania vonku

Výsledky vzdelávania:

- 2c. Preukázať význam plánovania, prípravy a riadenia rizík na ul'ahčenie pravidelného a postupného využívania prírodného sveta na hranie a učenie sa.
- 2e. Poznať celú škálu zdrojov projektu Pappus a vedieť, ako ich využiť na dosiahnutie konkrétnych vzdelávacích výstupov.

Čas: 1,5 – 2 hodiny

Spôsob: Skupinová diskusia

Zdroje

- Materiály na výrobu „tašky“
- Matematické odrazové mostíky projektu Pappus

Aktivita

1) Zamyslite sa nad praktickými skúsenosťami.

*Ďalšie pokyny nájdete v príručke [Modul 3: Aktivita 4, hárok 1.](#)

2) Zdroje

*Ďalšie pokyny nájdete v príručke [Modul 3: Aktivita 4, hárok 2.](#)

3) Naplánujte si aktivitu so svojou triedou vonku a využite zdroje - Pozrite sa na matematické odrazové mostíky a naplánujte si aktivitu relevantnú pre vašu triedu na budúci týždeň. Napr. matematika 4 (algebra, Carrolove diagramy, Vennove diagramy) alebo matematika 5 (hodnota miesta).

Diskutujte o výhodách a akýchkoľvek problémoch s kolegami a všimajte si akékoľvek zmeny v postupe, ktoré by ul'ahčili podobné aktivity.

Poznámky školiteľa

Aktivita 1 - Použite ako diskusnú výzvu.

Aktivita 2 - Prineste príklady „tašiek“ pre deti a učiteľov a požiadajte účastníkov, aby sa podelili o svoje nápady.

Aktivita 3 - Vytlačte si matematické odrazové mostíky a požiadajte účastníkov, aby pracovali na úlohách v pároch pomocou nájdených objektov a zdrojov z „tašiek“.

Aktivita 5: Aké predmety si môžem vziať vonku?

Výsledky vzdelávania:

- 2d. Sebavedome využívať exteriér na realizáciu účelných vzdelávacích aktivít.
- 2e. Poznať celú škálu zdrojov projektu Pappus a vedieť, ako ich využiť na dosiahnutie konkrétnych vzdelávacích výstupov.

Čas: 1 hodina

Spôsob: Skupinová diskusia

Zdroje

- Zdroje projektu Pappus
- Vytlačené kópie poznámok k predmetu
- Účastníci majú mať prístup k LS a PS na svojich telefónoch? V opačnom prípade sa môžu vytlačiť.

Aktivita

Nižšie uvedené poznámky je možné rozdeliť na témy a poskytnúť ich na diskusiu skupinám.

*Ďalšie pokyny nájdete v príručke [Modul 3: Aktivita 5](#).

Učebné odrazové mostíky projektu Pappus

Témy a špecifické dokumenty o rastlinách na tejto webovej stránke boli navrhnuté ako odrazové mostíky pre vašu kreativitu vedúcich učenia a hry.

Táto aktivita si vyžaduje, aby ste sa bližšie pozreli na tieto odrazové mostíky a aby ste sa oboznámili so všetkým, čo ponúkajú. Nezabudnite tiež, že niektoré z úloh navrhnutých v odrazových mostíkoch by mohli byť tiež zadane ako domáce úlohy.

V Anglicku je veľmi užitočnou referenciou Rada pre vzdelávanie mimo učebne (Council for Learning Outside the Classroom - LOfC), ktorá ponúka školám akreditačný systém LOfC, ktorý uznáva využitie školského areálu, miestnej oblasti, odborných návštevníkov, výletov a iných zážitkov mimo učebne.

<https://www.lotc.org.uk>

ÚLOHY

1. **Diskutujte o prehľadoch tém v hárku. Čo môžete pridať?**
2. **Hravé učenie - úloha pre triedu.**

Vyberte si predmet základnej školy (napríklad matematiku alebo gramatiku) a zamyslite sa nad konkrétnou témou v rámci tohto predmetu. Myšlienkou tejto aktivity je zamyslieť sa nad tým, ako by sa tieto témy mohli učiť hravými spôsobmi.

Dozviete sa, ku ktorým z Pappus 15 rastlín máte ľahký prístup. Pozrite sa na herný odrazový mostík pre tieto rastliny. Naplánujte aktivitu pre vašu triedu/skupinu, ktorá sa má uskutočniť budúci týždeň (pomocou nápadov z herného odrazového mostíka pre vybranú rastlinu).

Po splnení úlohy požiadajte deti, aby zhodnotili svoje učenie a vplyv toho, že sú vonku a používajú rastliny.

Existuje nespočetné množstvo spôsobov, ako urobiť aktivity v triede hravými. Učitelia môžu vyučovať spôsobmi, akými sa naučili učiť a praktizovali ich, najmä keď sú čerstvo kvalifikovaní, avšak hravosť vo vyučovaní je prospešná pre deti aj učiteľov. Porozprávajte sa s kolegami o hravosti v pedagogike.

3. Predmetovo špecifické plánovanie - úloha pre triedu.

Vyberte si jeden predmet z učebných osnov (pozrite si prehľad v príručke).

Pozrite sa na učebné odrazové mostíky v tejto kategórii a vaše strednodobé plány pre tento predmet. Niektoré predmety sú vyučované vo veľmi špecifickom prostredí, ale aj v rámci týchto obmedzení môžete využiť svoju kreativitu a začleniť myšlienku z učebných odrazových mostíkov, ktoré hovoria o učení sa vonku s rastlinami. Vytvorte si s vašou triedou jasný plán na jeho realizáciu v tomto polroku.

Po splnení úlohy požiadajte deti, aby zhodnotili svoje učenie a vplyv toho, že sú vonku a používajú rastliny. Diskutujte o výhodách a akýchkoľvek vzniknutých problémoch a riešeniach, ktoré môžu ul'ahčiť pravidelné vzdelávanie sa vonku.

Poznámky školiteľa

- Aktivita 1 - Rozdeľte účastníkov do tematických skupín (dajte im kópie poznámok, ktoré im pomôžu pri diskusii). Dajte veľkej skupine spätnú väzbu.
- Aktivita 2 a 3 - Každá skupina dostane jednu z dvoch úloh, ktoré majú vykonať. Podporte plnenie obidvoch úloh.
- Podporte spätnú väzbu hodnotenia.

Aktivita 6: Zaznamenávanie učenia

Výsledky vzdelávania:

2b. Preukázať porozumenie príležitostiam učenia sa vonku v rámci formálnych učebných osnov.

Čas: 40 minút

Spôsob: Skupinová diskusia

Zdroje

- 4-slidová [Introductory PAPPUS PPT](#)

Aktivita

1) **Spochybnite potreby zaznamenávania učenia.**

Niekedy je poučné pozorovať ako sa deti učia vonku, najmä na základných školách a pri malých deťoch. Uvidíte, že nevyhnutne nepotrebujete veľa zdrojov alebo zaznamenávanie, ale že veľká časť učenia prebieha vďaka kvalifikovaným otázkam zo strany vychovávateľov či učiteľov. To platí aj pre vašu triedu, tak prečo to bráni niektorým učiteľom, aby deti učili vonku? Je to kultúrna záležitosť školy? Podporuje vedenie školy obohatenie vzdelávacieho procesu prostredníctvom učenia sa vonku? Myslia si ostatní zamestnanci, že vonku sa deti iba „hrajú“? Potrebujete ukázať svojim zamestnancom [4 slidovú prezentáciu](#) projektu Pappus, prezentáciu venovanú stretnutiu zamestnancov a viac šíriť vedomosti o hodnote a prínose učenia vonku?

2) **Metódy zaznamenávania učenia.**

Jednotlivé fotoaparáty a iPady pomáhajú deťom zaznamenávať ich aktivity. Vytlačené fotografie ich môžu dopĺňať. Náčrtníky a papiere/poznámky, ktoré zaznamenávajú údaje, je možné vložiť aj do učebníc. Rodičia ich radi vidia aj počas dní otvorených dverí. Dôkazy o tomto type práce tiež ukazujú, že je to súčasťou dlhodobého plánovania.

Naplánujte si, čo bude vo vašej škole najlepšie fungovať.

Poznámky školiteľa

Podporte diskusiu.

Aktivita 7: Spojenie všetkého dohromady - akčný plán pre vašu školu

Výsledky vzdelávania:

- 2b. Preukázať porozumenie príležitostiam učenia sa vonku v rámci formálnych učebných osnov.
- 2c. Preukázať význam plánovania, prípravy a riadenia rizík na uľahčenie pravidelného a postupného využívania prírodného sveta na hranie a učenie sa.
- 2e. Poznať celú škálu zdrojov projektu Pappus a vedieť, ako ich využiť na dosiahnutie konkrétnych vzdelávacích výstupov.
- 2f. Využiť zdroje programu Pappus na vybudovanie pedagogického procesu pre svojich žiakov.

Čas: 1 – 1,5 hodiny plus čas prípravy

Spôsob: Stretnutie zamestnancov

Zdroje

- Vytvorte karty postáv z prílohy a rozdajte ich účastníkom.
- Možno budete chcieť pripraviť šablónu pre akčný plán alebo použiť program, ktoré škola už pozná.

Aktivita

Túto úlohu je potrebné vykonať s tímom vašich zamestnancov, ak je to možné, vonku.

Pripravte zhrnutie kľúčových výstupov z predchádzajúcich aktivít a predstavte učebné osnovy a mapy rastlín z [aktivity 2](#) a [3](#).

Aktivita 1 - Stretnutie zamestnancov.

Požiadajte účastníkov, aby sa rozdelili do malých skupín a preskúmali výsledky predchádzajúcich aktivít. Každá skupina určí, čo by podľa nich malo byť hlavným cieľom.

Porovnajte a odsúhlaste kľúčové ciele.

Aktivita 2 - Stretnutie „postáv“ zamestnancov

Môže byť užitočné pozrieť sa na ciele z rôznych perspektív. Môže to byť tiež zábava. Prezentujte ich pomocou rôznych postáv (*Pozri príručku [Modul 3: Aktivita 7](#)) a požiadajte skupinu, aby si predstavila seba v pozícii tejto osoby a predstavila si, ako by táto osoba reagovala na ciele. Strávte niekoľko minút v koži tejto postavy, potom prejdite na ďalšiu postavu.

Počas diskusií si robte poznámky na tabuľu a poukazujte na rôzne myšlienky.

Po prejení všetkých perspektív upriamte pozornosť skupiny na poznámky, ktoré ste urobili, a požiadajte ich, aby sa pozreli na tento zoznam. Požiadajte ich, aby sa vrátili k svojim cieľom s jasnou myslou (to znamená, že už nie sú v koži daných postáv) a zistili, či je niečo, čo by v nich chceli zmeniť, na základe zoznamu reakcií postáv.

Potrebujete vykonať nejaké úpravy v pláne rozvoja školy?

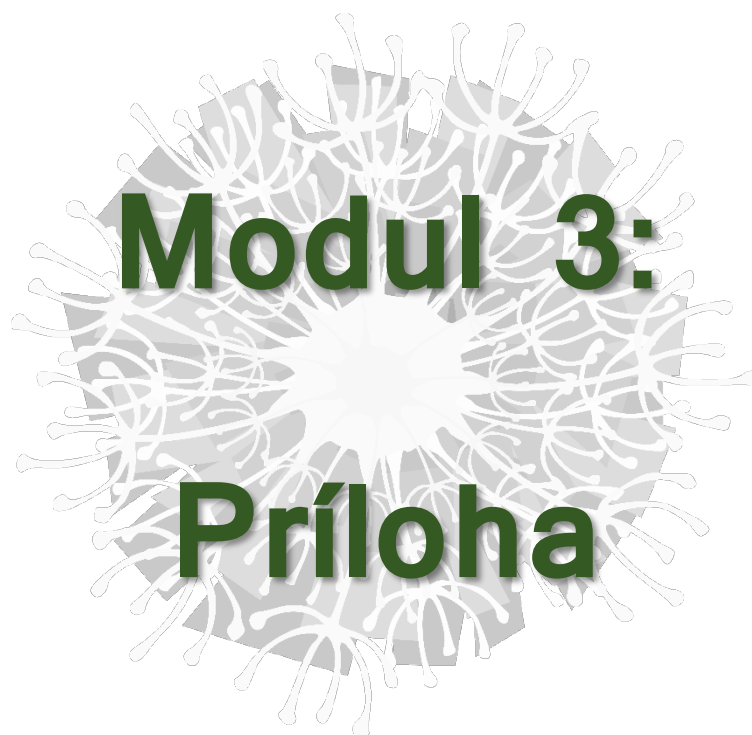
Vytvorte akčný plán s pridelenými cieľovými dátumami a úlohami. Aké sú vaše ďalšie praktické kroky - tento týždeň, budúci polrok, budúci rok?

Váš zoznam úloh akčného plánu môže obsahovať niektoré z nasledujúcich položiek:

- ✓ preskúmanie hodnotenia rizík a prínosov školy a pravidiel používania mobilných telefónov
- ✓ investovanie času do nastavenia okamžite dostupných zdrojov pre vás a žiakov
- ✓ spolupráca s ostatnými zamestnancami na združovaní nápadov, zdrojov a zdieľaní tých najlepších nápadov
- ✓ oslava učenia sa vonku s rodičmi
- ✓ budovanie rutiny s deťmi, pretože to z dlhodobého hľadiska ušetrí čas
- ✓ baviť sa!

Poznámky školiteľa

Vašou úlohou je uľahčiť stretnutie zamestnancov, vžiť sa do postáv a pomôcť učiteľom vytvoriť akčný plán.

Modul 3:
Príloha

Průručka: Modul 3, Aktivita 2

- 1) Identifikujte, odfoťte a zakreslite do nakreslenej mapy/plánu lokality/satelitnej fotografie:
 - Miesta, ktoré sa už používajú na konkrétne činnosti.
 - Miesta pre aktivity malých skupín.
 - Veľkú triedu na stretnutia.
 - Tichšie miesta (mimo premávky a iných rušivých vplyvov)
 - Miesta s množstvom rastlín na pozorovanie/interakciu.
 - Klúčové biotopy.
 - Miesta, kde je možné zbierať voľné prírodné materiály (palice, kamene, listy atď.).
 - Zmeny v topografii.
 - Dobré vyhlídkové body pre náčrt územia.
 - Miesta s prístupom k vode pre veľké mokré chaotické aktivity.
 - Ihriská a siete pre všestranné aktivity.
 - Špecifické funkcie, ktoré sa v súčasnosti používajú na podporu vzdelávania vonku
 - Kreatívne premýšľajte o nových miestach a funkciách, ktoré by sa mohli použiť na podporu vzdelávania vonku

- 2) V samostatnom pláne zakreslite umiestnenie ktorejkoľvek z Pappus 15 rastlín, ktoré sa už nachádzajú vo vašom prostredí (pozri Pappus 15 identifikačný hárok rastlín a Modul 4). To pomôže všetkým zamestnancom vo vašom prostredí využívať tieto bežné rastliny na vykonávanie činností v rámci učebných a herných odrazových mostíkov. Zamyslite sa, kde by ste mohli zasadiť niektoré z chýbajúcich rastlín.

Príručka: Modul 3, Aktivita 4, hárok 1

1) Čo?

Skontrolujte si plánovacia dokumentáciu, dlhodobú/strednodobú/krátkodobú. Obsahuje „vonkajšiu“ výzvu? (Rovnako ako výzvu na zváženie výletov/návštevníkov atď. na obohatenie učenia.) Mnohé školy považujú za veľmi užitočné, aby sa zamysleli nad akýmkoľvek aspektom učenia, ktorý by bol prínosom pre učenie sa vonku, aj keď to môže byť len niekoľko minút zbierania údajov alebo slov.

o konkrétnom plánovaní predmetov sa bude diskutovať v ďalšej časti.

2) Kedy?

Ak obliekanie sa do vonkajšieho prostredia zaberie určitý čas, naplánujte si úlohy, na ktoré sú deti aj tak oblečené do vonkajšieho prostredia, napríklad pred alebo po prestávke, alebo skontrolujte prítomnosť detí vonku (ak máte mobilný systém). Robte si poznámky o tom, čo by vám vyhovovalo.

3) Toalety a umývanie rúk?

Možno zistíte, že deti „potrebujú“ toalety menej, keď sú zaneprázdnené a zamestnané vonku. Existuje veľa rád a vaša škola/prostredie bude mať svoje vlastné pravidlá. Najjednoduchšie je, ak ste vonku v dostatočnej blízkosti budovy a deti tak môžu ísť dovnútra. Riešením umývania rúk na niektorých miestach môže byť výroba vlastných domácich vodovodných kohútikov z recyklovaných nádob.

Skontrolujte situáciu v škole a poznačte si všetky potrebné zmeny.

4) Oblečenie?

Skontrolujte svoje jednotné pravidlá a dohodu medzi rodičmi a školou. Je potrebná úprava, aby deti nosili vhodné oblečenie vonku za každého počasia, máte povolenie na krátke výlety do okolia?

Oblečenie je problémom mnohých škôl, aj keď je to požiadavka, ale najdôležitejšie je spolupracovať s rodičmi, aby sa zabezpečilo, že deti prídu pripravené učiť sa von (vhodné oblečenie a obuv) a bude to každodenné očakávanie počas celého roka. Hrať a učiť sa vonku každý deň tiež pomôže rodičom uvedomiť si, že ich deti potrebujú vhodné vonkajšie oblečenie každý deň, a nielen napríklad v stredu. Niekedy bude vonku nepríjemné, ale efektívne a prospešné počasie na aktivity, ktoré deti učia odolnosť!

Pomôžte rodičom pochopiť hodnotu učenia sa vonku pre vzdelanie, zdravie a pohodu ich detí prostredníctvom vašich pravidelných komunikačných kanálov, dní otvorených dverí atď.

5) Kde?

Využitie učebných osnov bolo prediskutované v rámci mapovania v aktivite 2. V tomto cvičení sa zamyslíte nad tým, kde si budete ísť, že zoberiete vašu triedu v tomto štádiu. Zoznámte sa, ktoré z rastlín projektu Pappus sa nachádzajú vo vašom prostredí a kde.

- Rýchlo/blízko k triede – „vnútorná“ práca tesne pred triedou.

Na to budete možno potrebovať len samotné deti a priestor na státie (napr. úloha párového rozhovoru alebo diskusiu v kruhu/na stretnutí). Pri niektorých individuálnych úlohách budete

potrebovať len klipové podložky na písanie a priestor na zhromažďovanie, či už sedenie alebo státie. Nezabudnite, že ak majú deti podložky na písanie s klipmi, môžu ich položiť na akýkoľvek povrch, napríklad na stenu.

➤ **Ďalej v teréne**

Nové úlohy, ktoré podporujú kľúčové vzdelávacie ciele, ale vyžadujú, aby deti ďalej skúmali. Tu by mohla byť úloha napríklad hľadať vetvičky a palice, aby sa vytvorila pomocná učebná tabuľka, alebo rôzne listy, aby sa vytvoril symetrický vzor, alebo zhromažďovať údaje pre tabuľky a grafy.

➤ **Dlhodobejšie plány na progresívnu sériu vonkajších úloh.**

Keď si postupne budete istejší a vonkajšie učenie bude viac zaužívané, budete tráviť viac času vonku riešením zložitejších úloh a môžete sa pohybovať ďalej od budovy a používať ihriská alebo lesy (ak máte to šťastie, že sa budú nachádzať vo vašom okolí). Dokonca aj v mestskej lokalite nájdete kreatívne spôsoby, ako zapojiť svojich študentov a rozvíjať nové očakávania pre používanie vonkajšieho prostredia na pravidelnej a progresívnej báze.

➤ **Žiadna papierová domáca úloha**

Školy sa stali ešte zdatnejšími v plánovaní kvôli domácej školskej dochádzke s pomocou rodičov počas pandémie koronavírusu. (Např. ísť na prechádzku objaviť niečo, čo je relevantné pre výsledok učenia, alebo výzva priniesť niečo, čo učiteľ nedokáže identifikovať!)

Príručka: Modul 3, Aktivita 4, hárok 2

1) Detské vonkajšia „taška“

Naplánujte, aby deti so sebou nemuseli nosiť žiadne špeciálne zdroje, alebo len veľmi málo, aby sa mohli učiť vonku. Kvalifikované kladenie otázok je často dôležitejšie ako množstvo zdrojov. Inšpirujte sa „Early Years practice“ a modelujte zisťovací proces s deťmi vonku.

Ide o užitočnú súpravu pre deti na základnej škole: klipová podložka na písanie (k nej pripevnená ceruzka), jednoduchá „podložka na sedenie“ (malá podložka na jogu/stará plachta alebo malé plastové vrečko s novinami, zviazané dohromady) a robustná krieda/y na niektoré činnosti. Kus lana zrezaný na dĺžku 1 m a rozdelený na časti po 10 cm je veľmi univerzálna súčasť súpravy pre širokú škálu matematických a umeleckých úloh vonku. Ak si každý prinesie „tašku pre život“, ktorá bude obsahovať túto súpravu a bude uložená v škole, bude ju mať vždy pripravenú na použitie. Pridáte do nej ďalšie prvky, keď sa váš repertoár rozšíri. Na konci každého sedenia budú deti musieť skontrolovať, či je ich súprava kompletná a zavesiť ju na vešiak, aby ju mali pripravenú na ďalší deň. To sa po čase stáva rutinou a šetrí veľa času v dlhodobom horizonte.

2) Učiteľova vonkajšia „taška“?

Vytvorte si vlastnú „tašku“, čokoľvek potrebujete, aby ste sa cítili pohodlne pri práci vonku; oblečenie/obuv, telefón/tablet, komunikačné karty, vlastnú podložku na sedenie/stoličku a zdroje. Napríklad A2+, **čo to ale znamená? Máte na mysli A4 alebo A3? A2 je masívny na prenášanie vonku a nákup kriedy/klipovej podložky na písanie je drahý**, ak je to potrebné – Pappus top tip: biele tabule nefungujú dobre vo vlhkých podmienkach!

Mnohí z vás budú veľmi dobre oboznámení s prácou mimo vašej triedy, ale pre ostatných to môže byť väčšia výzva, takže začnite s tým, kde sa cítite pohodlne. Existuje niekoľko možností, ako postupovať – od úloh podobných úlohám vo vnútri, práce v blízkosti budovy, k širšiemu využívaniu pôdy a prírodných materiálov ako učebných zdrojov. Diskutuje sa tu aj o niektorých praktických aspektoch, ktoré majú pomôcť pri riešení niektorých spoločných problémov.

Cieľom je vytvoriť prostredie, ktoré pomáha sústrediť sa na učenie. Nie je nič jednoduchšie ako prírodné materiály, nájdené predmety a dobre pripravená „taška“.

Príručka: Modul 3, Aktivita 5

DISKUSIA - PREHĽAD PREDMETOV

Gramotnosť

Myšlienky v odrazových mostíkoch gramotnosti sú len ochutnávkou z mnohých spôsobov, ktoré ukazujú, že rastliny môžu byť stimulom pre širokú škálu zábavy a pútavé náučné úlohy vonku. Východiskovým bodom je často samotná rastlina, možno ako súčasť úvodného relaxačného cvičenia, po ktorom nasleduje nadstavba pre popisné a metaforické využitie jazyka v poézii a následne rozšírenie napríklad do tvorby Shakespeara.

Toto je navrhovaný proces rozvoja jazyka.

- pozorovanie rastliny
- zmyslový zážitok prostredníctvom manipulácie
- vypísanie/pomenovanie jej častí
- premena týchto podstatných mien na prídavné mená
- použitie prídavných mien metaforicky alebo ako jednoduché obrazy na použitie na človeka/situácie
- všimanie si, ako to robí Shakespeare a iní autori.

Niektoré z odrazových mostíkov sa zameriavajú aj na príležitosti na čítanie a písanie literatúry faktu, mýtov, legiend, etymológie, drámy a verbálnych prezentácií.

Matematika

Prírodné stimulujúce materiály, ktoré nám rastliny poskytujú, sú veľmi univerzálne a môžu sa použiť ako „manipulovateľné“ prostriedky na preskúmanie viacerých matematických pojmov, najmä v KS1 a KS2.

Ak je možné princípy matematiky aktívne skúmať zábavným a pútavým spôsobom vonku, kvalita a rozmanitosť použitého matematického jazyka pomôže objasniť myslenie žiakov. Písomnú prácu naspäť v triede deti potom pravdepodobne dokončia s väčším porozumením. Cieľom týchto odrazových mostíkov je poskytnúť vám nápady na to, ako sa pravidelne stretávať so žiakmi vonku a byť s nimi aktívny. Plánujte postup úloh na podporu kľúčových vzdelávacích cieľov počas každého školského roka.

Veda

Rastliny sú samozrejým prvkom učebných osnov biológie, ktoré budete veľmi dobre poznať. Tieto odrazové mostíky vám poskytnú viac podrobností o tom, ako môžu tiež prispieť k vzdelávaniu v oblasti chémie a možno prekvapivo aj k fyzike. Niektoré činnosti priamo súvisia s rastlinami Pappus 1.5, zatiaľ čo iné činnosti pokrývajú využívanie rastlín vo všeobecnosti.

Rastliny sú vhodné na učenie založené na skúmaní mnohými spôsobmi. Pestovanie zo „semienka na semienko“ ukazuje žiakom celý životný cyklus živej bytosti a skutočne pomáha odpovedať na otázku „Je rastlina živá?“ Žiaci sa tiež musia naučiť pýtať sa, či sa rastliny alebo bobule môžu dotknúť alebo

zjesť ju, takže sa stretnú s rizikom dráždivých látok a jedov, čo predstavuje životnú lekciu, ktorú by sa mali naučiť čím skôr.

Štúdium biológie a iných vied bez vonkajšej práce odoberá žiakom príležitosť pociťť vzrušenie z objavovania. To znižuje kvalitu ich skúseností s učením. Môže to tiež spôsobiť, že predmet bude nudnejší a menej relevantný pre ich každodenný život a význam ostatných obyvateľov planéty, s ktorými súbežne žijeme a na ktorých sme závislí.

SAPS www.saps.org.uk je základnou referenciou pre vedu a rastliny v školách Spojeného kráľovstva.

Kreatívne umenie

Existuje mnoho pozitívnych výhod použitia vonkajších priestorov pre kreatívne umenie, v neposlednom rade, že endorfíny sa môžu vyplavovať voľnejšie a generovať pozitívne pocity, ktoré zase môžu vyvolať väčšiu kreativitu.

Vonkajší priestor ponúka viac príležitostí pre hlasnejšie, vlhkejšie, neporiadnejšie a fyzickejšie aktivity a dáva žiakom väčšiu slobodu vyjadriť sa s menšími obmedzeniami.

Prírodný svet môže ponúknuť umeleckú inšpiráciu spolu s rastlinnými materiálmi a zdrojmi, s ktorými môžete pracovať na farbe, vzore, štruktúre, línii, forme, priestore, biomimikrii, biofílii, dramatickej interpretácii, zvuku a hudbe.

Niektoré z týchto myšlienok sú špecifické pre rastliny Pappus 15, na iné činnosti môžete použiť akékoľvek rastliny, takže sú veľmi univerzálne.

Spoločenské vedy

História a geografia našej krajiny je prítomná všade okolo nás. Rastliny môžu zohrávať cennú úlohu pri pomoci deťom porozumieť vývoju krajiny, histórii lesov, čistote, okoliu atď. Využitie rastlín v minulosti môže byť spojené napríklad s ich súčasným využitím v liekoch a kozmetike. Starovekí Gréci a Rimania jedli púpavy a používali ich ako liečivo.

Skúmanie zručností a terénne skicovanie pomocou rastlín obohacuje pochopenie toho, ako krajinu okolo nás formujú ľudia a príroda.

V náboženskej výchove odrazové mostíky skúmajú, ako vierovyznania a ich posvätné texty diskutujú o rastlinách a ekológii v kontexte našej zodpovednosti ako ľudí voči ostatným obyvateľom našej planéty.

Dizajnová technológia (DT)

Kľúčovým prvkom vzdelávania v oblasti DT je používanie nástrojov, výber materiálov a návrh funkčnej a štruktúrálnej stability. Biofília a biomimikria sú vzrušujúce oblasti skúmania s čoraz zaujímavejšími novými aplikáciami v priemysle na riešenie problémov súvisiacich s materiálmi a funkciami.

Odrasové mostíky obsahujú veľa nápadov na aktivity s použitím medených a prírodných materiálov, ktoré sú veľmi univerzálne pre DT projekty ([napr. herný odrazový mostík - Hazel](#)).

Potraviny a varenie sú samozrejým využitím rastlín v učebných osnovách. Informácie o jedlých rastlinách a recepty na varenie nájdete prevažne v herných odrazových mostíkoch.

Príručka: Modul 3, Aktivita 7

Poznámky školiteľa o „postavách“

Túto aktivitu môžete urobiť zábavnou a ľahkomyselnou. Požiadajte skupinu, aby sa vžila do zmýšľania danej postavy a konala/hovorila ako ona prehnaným spôsobom, pričom použijú aj reč tela. Ak sa im niečo páči, mali by o tom hovoriť veľmi nahlas a expresívne! Môžu tiež stáť na stoličkách, ak chcú! Ak sa im myšlienka naozaj nepáči, mali by ju vyjadriť veľmi živým spôsobom. Realizujte túto aktivitu vonku, pretože zmena prostredia a prírodné podnety môžu pomôcť účastníkom zmeniť aj ich zmýšľanie.

Rôzne postavy sú:

- Idealistický mladý učiteľ, ktorý práve dokončil univerzitu a je nadšený, chce pre deti urobiť to najlepšie.
- Päťročné dieťa s ADHD.
- Riaditeľ školy, ktorý vo všeobecnosti podporuje inovatívne nápady, ale musí mať na pamäti všetky byrokratické/administratívne otázky, zohľadňovať záujmy rôznych zainteresovaných strán (rodičov, členov správnej rady, miestnych samospráv atď.) a presne vedieť, ako sa táto zmena dá zvládnuť.
- Šesťročné dieťa na invalidnom vozíku alebo chodítku.
- Veľmi angažovaná a rešpektovaná postava. Ide o praktického človeka, ktorý chce vedieť, čo každá zmena znamená z praktického hľadiska. Škola venuje pozornosť jeho/jej názorom, pretože sa opakovane potvrdilo, že vie, o čom hovorí.
- Nevrlý, smutný učiteľ. Tento učiteľ nemá ilúzie. Vie, že nakoniec všetky myšlienky zlyhajú, aj keď nie sú úplne zbytočné, a vlastne nič sa v skutočnosti nezmení. Je veľmi dobrý v poukazovaní na nedostatky plánu a nehanbí sa vyjadriť svoje obavy.
- Rodič dvoch žiakov, ktorý sa práve počul o tejto myšlienke, chce o nej vedieť podrobnosti a informácie a prečo ju škola realizuje.

Pappus

Modul 4:
Spoznávanie
rastlín

Modul 4: Spoznávanie rastlín

Výsledky vzdelávania:

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

- 1b. Sebavedome identifikovať druhy rastlín.
- 1c. Vedieť, kde nájdú ďalšiu podporu, ktorá im a deťom pomôže identifikovať rastliny.

Zhrnutie sedenia

Cieľom tohto sedenia je podporiť účastníkov pri oboznamovaní sa s rastlinami Pappus 15 a získať väčšiu istotu pri identifikácii širokej škály druhov. Účastníci spoznajú niekoľko hravých aktivít, prostredníctvom ktorých môžu tieto rastliny spoznať.

Poznámky školiteľa

Toto sedenie môže školiteľ ľahko prispôbiť: pozrite sa na odrazové mostíky projektu Pappus a vyberte si aktivitu, ktorá je podľa vás najvhodnejšia pre vašu skupinu. Cieľom je podporiť účastníkov v chápaní mnohých rôznych a hravých spôsobov, ako môžeme pracovať s rastlinami.

Všimnite si tiež, že účastníkom môžete ukázať podrobnejšie botanické informácie dostupné na webovej stránke, vrátane veľmi komplexného slovníka pojmov a ďalších podrobných anotovaných obrázkov botanických detailov pre niekoľko rastlín Pappus 15.

Plán sedenia - Modul 4: Spoznávanie rastlín

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 1b, 1c	20 minút 	Základy botaniky Cieľ: zoznámenie sa s identifikáciou rastlín	Individuálna, skupinová práca	Informačný hárok o rastlinách Kartičky šťastných rodín Základy botaniky – prezentácia
Aktivita 2 Cieľ vzdelávania 1b, 1c	65 minút 	Rozpoznávanie rastlín Cieľ: zoznámenie sa s rôznymi hravými činnosťami na rozpoznávanie rastlín	Zmyslové opisy Hravé rastliny Miesto „Flora“ Preskúmajte identifikačnú aplikáciu rastlín	Prístup do vonkajších priestorov Pappus informačný hárok o rastlinách a kartičky šťastných rodín Odkazy na inú identifikačnú aplikáciu rastlín Fotoaparát/skicár
Zhrnutie	5 minút	Zhrnutie	Stretnutie	

Aktivita 1: Základy botaniky

Výsledky vzdelávania:

- 1b. Sebavedome identifikovať druhy rastlín.
- 1c. Vedieť, kde nájdú ďalšiu podporu, ktorá im a deťom pomôže identifikovať rastliny.

Čas: 20 minút – 1 hodina

Spôsob: Individuálna a skupinová práca

Zdroje

- [Botany Basics PPT slides](#)
- Prístup do vonkajších priestorov
- Pappus informačný hárok o rastlinách a [kartičky šťastných rodín](#)
- Links to other plant ID Apps
- Fotoaparát/skicár
- [Detailed botanical glossary on website](#)
- Ďalšie anotované obrázky rastlinných botanických detailov

Aktivita

Základy botaniky

[Pozrite sa na prezentáciu základov botaniky.](#)

Účastníci skúmajú rastliny Pappus 15. Koľko ich už poznajú?

Vyberte jednu alebo viacero rastlín, o ktorých viete, že rastú na tréningovom mieste.

Urobte si kópie kartičiek šťastných rodín a informačného hároku o rastlinách pre vybrané rastliny. Pokrývajú štyri ročné obdobia, takže to môžete urobiť kedykoľvek počas roka pre väčšinu rastlín. Veľmi pozorne si prezrite detaily na fotografiách a v informačnom súbore.

Identifikujte kľúčové vlastnosti samotnej rastliny pomocou lupy, aby ste sa dostali bližšie. Možno vás prekvapia ďalšie detaily, ktoré vidíte. Koľko nových botanických termínov ste sa naučili? Užite si skúmanie, urobte si náčrty/ poznámky a podel'te sa o svoje objavy s ďalším kolegom (ak na tom pracujete ako skupina).

Pre starších je tu tiež „virtuálna“ video prehliadka, ktorá vám pomôže.

Diskutujte o vykonaní vyššie uvedenej činnosti so skupinou detí a požiadajte ich, aby svoje zistenia zaznamenali do náčrtu/poznámok. Môžete si vopred vybrať rastliny, o ktorých viete, že rastú na mieste, kde pracujete. Deti môžu pracovať s rôznymi rastlinami v pároch, potom budú diskutovať v rámci celej skupiny.

Poznámky školiteľa

Skupine môžete ukázať prezentáciu základov botaniky, aby ste účastníkom pripomenuli, čo myslíme pod pojmom rastliny, a tiež kľúčové definície základných častí rastliny.

Taktiež budete musieť identifikovať, ktorá rastlina z Pappus 15 rastie na tréningovom mieste.

Diskutujte o výhodách a úskaliach používania informačnej aplikácie o rastlinách.

Aktivita 2: Rozpoznávanie rastlín

Výsledky vzdelávania:

- 1a. Sebavedome identifikovať druhy rastlín.
1c. Vedieť, kde nájdú ďalšiu podporu, ktorá im a deťom pomôže identifikovať rastliny.

Čas: 65 minút

Spôsob: Individuálna, párová práca

Zdroje

- Územie/záhrada/park
- Pappus 15 informačný hárok o rastlinách a kartičky šťastných rodín
- Odrasový mostík gramotnosti 10
- [Plant ID APPs](#)

Aktivita

Korene, stonka, listy, kvety, semená. Toto sú základné časti väčšiny rastlín, ktoré sa každý učí ako dieťa. V tomto kurze sa tiež pri práci s rastlinami Pappus 15 naučíte niektoré ďalšie botanické termíny. Každá rastlina má sprievodcu identifikáciou informačného hároku, ktorý zachádza do mnohých detailov. Pomáhajú detským pozorovacím schopnostiam pri porovnávaní anotovaných obrázkov so skutočnými rastlinami. V zdrojoch projektu Pappus máme tiež sady kartičiek šťastných rodín pre každú rastlinu. Ponúkajú základnú sadu obrázkov, ktoré môžu používať mladšie deti, aby sa naučili rozpoznávať rastliny podľa ich najzreteľnejších vlastností. V závislosti od času, ktorý máte k dispozícii, si môžete vybrať jednu alebo viacero z týchto aktivít.

1. Použite vaše zmysly – hra s krabičkou.

Pracujte vo dvojici, či už ako skupina dospelých alebo zahrňte aj skupinu detí zo školy. Každá dvojica rozreže malú časť svojej rastliny a vloží ju do „krabičky“ alebo vatového vrecúška (alebo použije pásky cez oči) pre ďalšiu dvojicu na identifikáciu pomocou dotyku a vône. Potom odovzdajte vzorku a dva rôzne hárkky s identifikačnými údajmi rastliny ďalšiemu páru (jeden hárok je správna rastlina a druhý je „falošná“).

Jeden človek podrobne popíše, čo cíti na dotyk a potom či zacítil aj rastlinu.

Opíšte štruktúru stoniek a listov, koľko púčikov tam je, ako sú usporiadané. Rastú po stonke „opačne“ alebo „striedavo“? Môže to byť veľmi dôležitá identifikačná funkcia pri pohľade na podobné rastliny, takže si to všimajte. Druhá osoba v páre porovnáva opisy s dvoma informačnými identifikačnými listami rastliny a rozhoduje o tom, ktorý z nich je ten správny. Vymeňte si staré sady rastlín za nové.

2. Hravé rastliny

Pre vybrané rastliny si pozrite priradený hárok hravých odrazových mostíkov a vyberte akúkoľvek aktivitu pre skupinu (alebo zahrňte skupinu detí zo školy). Napríklad:

- a. **Zoznámte sa so stromom** (herný odrazový mostík ihličnanov)

Účastníci vytvoria dvojice. Jeden z nich má zaviazané oči, zatiaľ čo druhý z páru ho vedie k stromu. Osoba so zaviazanými očami sa môže dotýkať, cítiť (dokonca aj ochutnať) strom, a zostať pri ňom tak dlho, ako chce. Keď sú pripravení, druhý z páru ich vedie späť tam, kde začali. Človek, ktorý mal zaviazané oči, si dá dole pásku z očí a musí nájsť strom, ktorého sa dotýkal. Potom si dvojica vymení úlohy.

b. **Umenie a remeslo** (napr. herný odrazový mostík maku)

Môžete použiť rôzne rastliny pre tvorbu niektorých umení a remesiel. Zbierajte makové lístky a otlačte ich na papier pritlačením niečoho ťažkého.

Ďalšou možnosťou je vytvoriť „okno“: použijete lepiaci papier a v strede vyrežete malé okno. Potom odstráňte nepríľnavú časť a prilepte ju na obyčajný biely hárok – teraz sa prilepí len tam, kde je „okno“. Preskúmajte oblasť, kde sa drobné časti rastlín prilepia na vaše okno a vytvoria malý obrázok.

c. **Kvetinová spätná väzba** (herný odrazový mostík ruže)

Na konci sedenia môžete požiadať účastníkov o spätnú väzbu pomocou šípovej ruže ako metafory. Požiadajte ich, aby sa zamysleli nad tým, čo im prinieslo radosť počas sedenia (ruža), čo sa im nepáčilo (trň) a čo sa stane ďalej (púčik).

3. Tvorba miesta: „Flora“

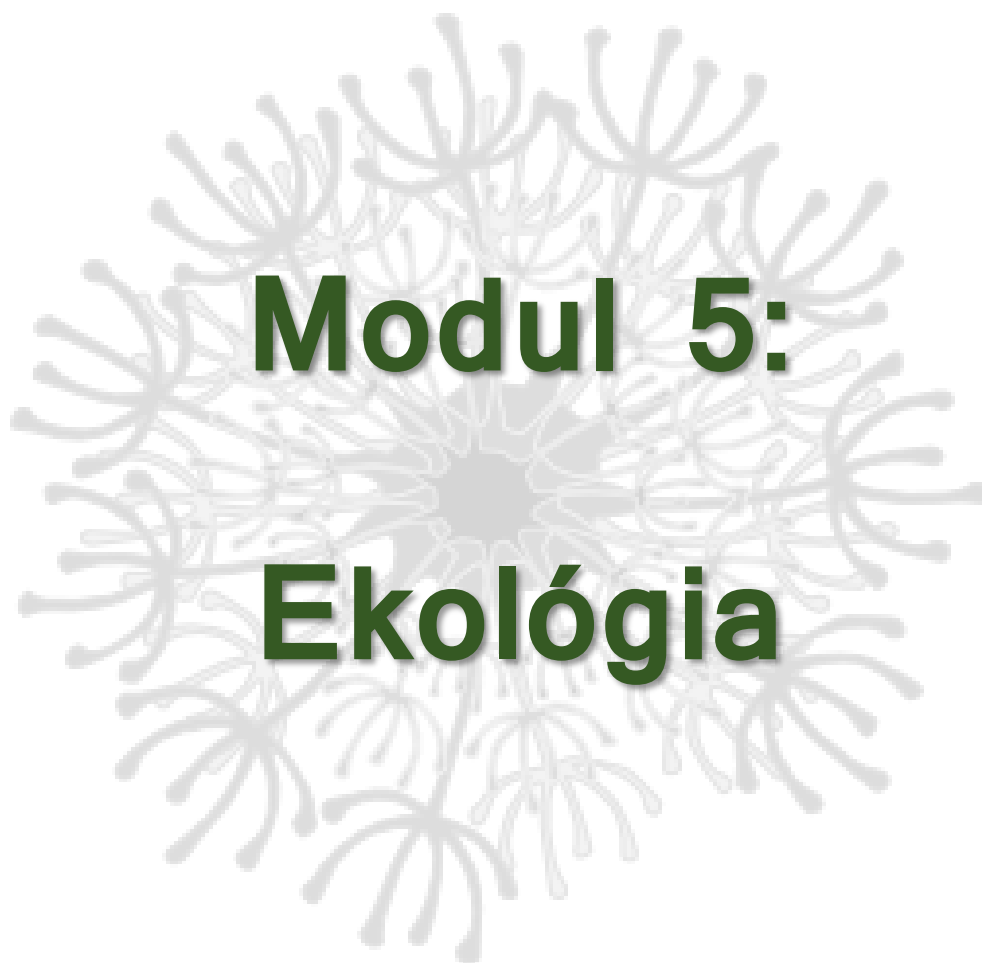
Pozrite si učebný odrazový mostík gramotnosti 10 – sprievodca školským areálom.

Keď sa oboznámite so všetkými rastlinami vo vašom areáli/záhrade/parku, vy a skupina môžete začať tvoriť miesto „Flora“. Je to databáza rastlín, ktoré sa nachádzajú vo vašej vybranej lokalite. Deti ju môžu tvoriť v priebehu času a môže sa stať zaujímavým záznamom o vývoji vašej lokality. Uvidíte, aké rastliny prichádzajú a odchádzajú, a ako sa biodiverzita lokality zmení, ak urobíte pozitívne kroky na zmenu riadenia lokality.

4. Preskúmajte identifikačnú aplikáciu rastlín

Existuje mnoho užitočných online identifikačných aplikácií rastlín, ako je [Plant Snap](#) a [PlantNet](#). Pozrite sa na aplikácie, ktoré sú k dispozícii a vyskúšajte ich najprv na rastlinách, ktoré poznáte. Požiadajte deti, aby urobili to isté a vyhodnoťte, ktoré aplikácie vám najviac vyhovujú.

Pappus

Modul 5:

Ekológia

Modul 5: Ekológia

Výsledky vzdelávania:

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

- 4a. Porozumieť základným ekologickým princípom.
- 4b. Porozumieť oblasti spoluzávislosti a systémového myslenia.
- 5a. Získajú skúsenosti so zvýšeným kooperatívnym prístupom.
- 5b. Získajú skúsenosti s rozvojom vyjednávacích a komunikačných zručností.

Zhrnutie sedenia

Toto sedenie sa zameriava na základné ekologické princípy, vrátane vzájomne prepojeného charakteru ekologického systému, ktorého súčasťou sú ľudia, a na spoluzávislosť rôznych častí systému. Ukazuje tiež, ako tieto princípy ovplyvňujú skutočný život.

Poznámky školiteľa

Ak nie ste oboznámení s témou ekológie, je dobré si o nej niečo vopred prečítať, aby ste mohli podporiť účastníkov v ich chápaní týchto princípov.

Plán sedenia - Modul 5: Ekológia

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 4a	60 minút 	Video o ekológii a hre Cieľ: porozumieť základným princípom ekológie a vzájomne prepojenej povahe nášho životného prostredia	Stretnutie	Video o ekológii: počítač, projektor, obrazovka, reproduktory
Aktivita 2 Cieľ vzdelávania 4b, 5a, 5b	90 minút 	Farmárska hra – systémové perspektívy Cieľ: pochopiť, ako prvky vzájomne prepojeného systému ovplyvňujú systém, a ako to súvisí so spôsobom, akým uvažujeme o prírode	Malé skupiny a diskusia na stretnutí	Príručka k farmárskej hre
Zhrnutie	5 minút	Zhrnutie	Stretnutie	

Aktivita 1: Video o ekológii

Výsledky vzdelávania:

4a. Porozumieť základným ekologickým princípom.

Čas: 60 minút

Spôsob: Celá skupina

Zdroje

- [Video on ecology by András Victor](#)
- Počítač, obrazovka, reproduktory

Aktivita

Uistite sa, že všetci účastníci majú dobrý výhľad na obrazovku, kde prebieha vaša video prezentácia o ekológii (trvanie približne 30 minút).

Po videu požiadajte účastníkov, aby sa postavili do kruhu kvôli hre, v ktorej si musia tajne vybrať dvoch ďalších účastníkov (uistite sa, že svoju voľbu nikomu neprezradia). Keď budú pripravení, ich úlohou bude umiestniť sa tak, aby boli v rovnakej vzdialenosti od dvoch ľudí, ktorých si vybrali. Keď sa začnú hýbať, uvidia, že je veľmi ťažké dosiahnuť rovnováhu, pretože keď sa niekto premiestni do lepšej pozície pre seba, spôsobí to pohyb všetkých ľudí, ktorí si ho vybrali. Keď si skupina konečne našla relatívne tichú/pokojnú pozíciu a prestala sa hýbať, vyberte si niekoho, kto bude v ďalšom kole nehybný a jednoducho zostane v rovnakej pozícii. Úloha ostatných je rovnaká ako predtým: umiestniť sa do rovnakej vzdialenosti od dvoch ľudí, ktorých si vybrali. Keď sa aktivita bude priblížiť k prirodzenému záveru, vysvetlite, že táto hra ukazuje, ako funguje prepojená sieť: ak sa jedna časť systému pohne, automaticky vyvolá pohyb ostatných, ktorí sú k nej pripojení. Vysvetlite, že celý náš ekosystém funguje týmto spôsobom: neexistuje „jediná vec“, ktorú môžete urobiť bez toho, aby ste ovplyvnili ostatných.

Nakoniec sa opýtajte, či majú nejaké otázky, a ved'te diskusiu o ekológii.

Poznámky školiteľa

IT vybavenie pripravte vopred, vyskúšajte zvuk, reproduktory a projektor.

Aktivita 2: Farmárska hra a systémové perspektívy

Výsledky vzdelávania:

- 4b. Porozumieť oblasti spoluzávislosti a systémového myslenia.
- 5a. Získať skúsenosti so zvýšeným kooperatívnym prístupom.
- 5b. Získať skúsenosti s rozvojom vyjednávacích a komunikačných zručností.

Čas: 90 minút s diskusiou

Spôsob: celá skupina/4 malé skupiny

Zdroje

- Príručka obsahujúca pravidlá hry a hodnotiacu tabuľku sa nachádza v prílohe [Modul 5: Aktivita 2](#).

Aktivita

- 1) Rozdeľte skupinu do štyroch menších skupín, ktoré sú vzdialené od ostatných tak, aby sa nepočuli. Informujte každú skupinu, že teraz predstavujú farmu. Tieto štyri farmy majú spoločnú pastvinu, kde sa ich kravy môžu napásť. Od štátu dostávajú jednu alebo dve kravy ročne a hmotnosť kráv na konci roka je ich ziskom. Cieľom hry je nahromadiť čo najviac zisku.
- 2) Všetky štyri skupiny/farmy požiadajte, aby si vybrali svoj názov, aby sformulovali identitu skupiny. Všetkým štyrom farmám odovzdajte hárok s aktivitou (pozri príručku [Modul 5: Aktivita 2](#)), v ktorom sú uvedené presné pravidlá a hodnotiacu tabuľku. V prípade potreby im vysvetlite hodnotiacu tabuľku. Pravidlá hry, najmä jej cieľ, sa môžu opakovať len vtedy, ak o to účastníci požiadajú. Všetky skupiny môžu vyjednávať tak, ako je uvedené v pravidlách (t. j. po treťom kole a potom po dvoch a dvoch kolách). Je na každej skupine, či bude chcieť začať vyjednávať alebo nie.
- 3) Školitelia by si mali neustále robiť poznámky (na papier, ale ak je to možné, alebo aj na flipcharte, ktorý nie je viditeľný pre účastníkov) o voľbách a ziskoch jednotlivých skupín. Ak je potrebné stretnutie medzi skupinami, školiteľ ho zorganizuje, pričom bude trvať maximálne na 3 – 4 minúty (presný čas sa určí vopred).
- 4) Po každom kole a každom vyjednávaní ponechajte skupinám určitý čas na diskusiu o svojich stratégiách.
- 5) Normálne táto hra trvá asi 10 – 12 kôl. Ak za dve kolá všetky skupiny získajú 0 bodov, školiteľ ako „štát“ zasiahne a hrozí farmám odobratím licencií s cieľom presadiť spoločné riešenie. Ak všetky skupiny dosiahnu maximum (opýtajte sa 1 – 1 kráv) počas najmenej troch kôl, hru môžete zastaviť.
- 6) Po hre nasleduje diskusia/brífing (približne 45 minút):
 - a. Aké sú teraz vaše pocity?
 - b. Aké boli stratégie skupiny? Ako ste sa rozhodli v rámci vašej skupiny?
 - c. Čo sa stalo na hernej úrovni?
 - d. Akým spôsobom je možné identifikovať to, čo sa stalo na úrovni hry, na spoločenskej úrovni?

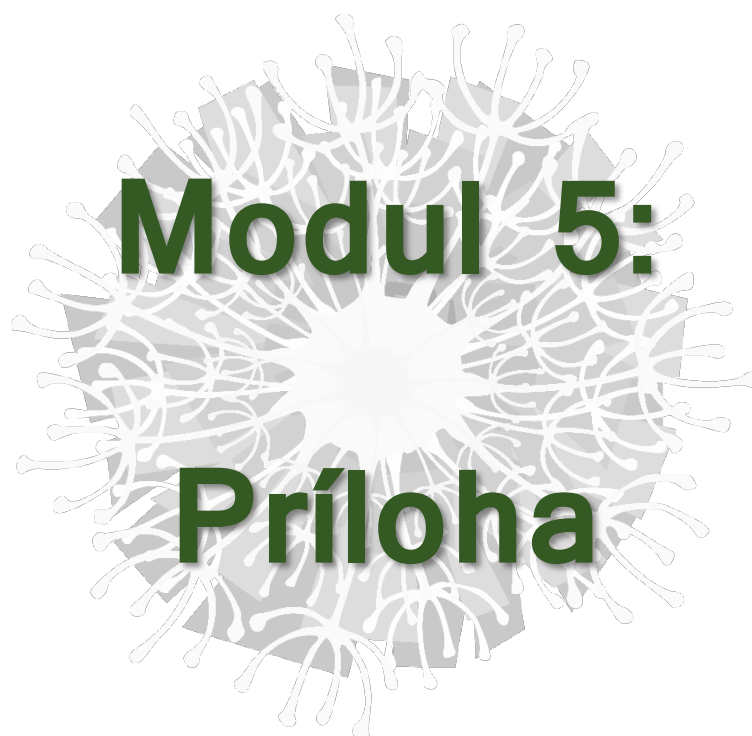
- e. Diskusia k herným teóriám a spoločným vzájomne závislým konaniam. Aké je optimálne konanie?

Poznámky školiteľa

Pozor: toto cvičenie môže priniesť vysokú úroveň konkurencieschopnosti a silné emócie.

Na brífingu po otázke c (vyššie) je dôležité poukázať na to, že maximálne skóre za kolo pre celú skupinu je 1 600 bodov a 16 000 bodov za 10 kôl, optimálne je získať 4 000 bodov pre každý tím za desať kôl (alebo vypočítajte za odohrané kolá).

Daná situácia v tejto hre je „tragédiou modelu spoločného systému“ a ďalšie informácie môžete nájsť tu: https://en.wikipedia.org/wiki/Tragedy_of_the_commons

Príručka: Modul 5, Aktivita 2

FARMÁRSKA HRA

1. Rozdeľte skupinu do štyroch tímov. Cieľom hry je dosiahnuť čo najväčší zisk.
2. Každý tím predstavuje farmu (poľnohospodársku firmu), ktorá chová kravy. Ich zisk sa meria v hmotnosti kráv, ktoré chovajú.
3. K dispozícii je spoločné pole pre štyri farmy, kde sa ich kravy môžu napásť.
4. Všetky štyri farmy môžu požiadať (ako štátnu podporu) o 1 alebo 2 kravy ročne na jar. Na jeseň štát vykúpi kravy späť (buď jednu alebo obe) na základe ich hmotnosti. 1 kg = 1 bod pre farmu.
5. Všetky štyri farmy sa musia rozhodnúť, či budú chovať/ponechajú si 1 alebo 2 kravy v danom roku. Jedna je minimum, viac ako dve nie sú povolené.
6. Hra by mala trvať asi 10 – 12 kôl (farmárskych rokov).
7. Medzi jednotlivými kolami môžu skupiny iniciovať vzájomné stretnutia, prvé stretnutie sa však môže uskutočniť až po 3. kole a medzi stretnutiami musia byť aspoň 2 kolá. Účasť na stretnutiach nie je povinná.
8. Efektívnosť pol'a závisí od počtu chovných kráv na ňom. Táto tabuľka opisuje, akú hmotnosť môže krava dosiahnuť v závislosti od počtu kráv.

Možný výsledok		1 farma		2 farmy		3 farmy		4 farmy	
1 krava	2 kravy	Č.	kg	Č.	kg	Č.	kg	Č.	kg
4	0	1	400	1	400	1	400	1	400
3	1	1	300	1	300	1	300	2	600
2	2	1	200	1	200	2	500	2	500
1	3	1	100	2	200	2	200	2	200
0	4	2	0	2	0	2	0	2	0

Modul 6:

Rastliny ako aktéri

Modul 6: Rastliny ako aktéri

Výsledky vzdelávania:

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

- 3d. Budovať pozitívny postoj k rastlinám a prírode.
- 3e. Budovať pozitívne pocity a postoj k prírode prostredníctvom tvorivého umenia.
- 4c. Porozumieť, ako jazyk, ktorý používame, určuje spôsob nášho myslenia.
- 4d. Prezentovať a rozvíjať príklady pozitívneho používania jazyka a opätovného prepojenia s prírodou.

Zhrnutie sedenia

Toto sedenie sa zameriava na rôzne spôsoby, ako môžeme myslieť a hovoriť o rastlinách, či už ako o pasívnych zdrojoch pre ľudí alebo ako o samotných aktívnych činiteľoch. Predstavujú sa eko-jazykové perspektívy. Účastníci môžu zistiť, ako rastliny v umení zvyčajne pôsobia ako aktívni činitelia. Prostredníctvom týchto aktivít môžu účastníci rozvíjať pozitívny postoj k rastlinám.

Poznámky školiteľa

Ak nie ste oboznámení s témou ekológie, je dobré si o nej niečo vopred prečítať, aby ste mohli podporiť účastníkov v ich chápaní týchto princípov.

Plán sedenia - Modul 6: Rastliny ako aktéri

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Rozcvička	10 minút	Zahrievacia hra Cieľ: dodanie energie účastníkom po prestávke	Celá skupina	
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 3d, 4c	90 minút 	Interaktívna prednáška o rastlinách ako aktéroch Cieľ: predstavenie toho, ako je možné rastliny vnímať ako pasívnych a aktívnych aktérov v závislosti od toho, ako používame jazyk, aby sme o nich hovorili	Stretnutie	Video o rastlinách ako aktéroch Novinový divadelný príbeh
Aktivita 2 Cieľ vzdelávania 3e, 4d	90 minút 	Rastliny ako aktéri v kreatívnom umení Cieľ: ukázať, ako rastliny v umení zvyčajne pôsobia ako aktívnejší činitelia	Jednotlivci a malé skupiny, s prezentáciou na stretnutí	Papier, perá, farby, hrubé A3 výkresy
Zhrnutie	5 minút	Zhrnutie	Stretnutie	

Aktivita 1: Interaktívna prednáška o rastlinách ako aktéroch

Výsledky vzdelávania:

- 3d. Budovať pozitívny postoj k rastlinám a prírode.
- 4c. Porozumieť, ako jazyk, ktorý používame, určuje spôsob nášho myslenia.

Čas: 90 minút

Spôsob: Prednáška/celá skupina/jednotlivec/malá skupina

Zdroje

- Prednáškové video na tému rastliny ako aktéri od Virága Suhajdu: <https://sk.pappusproject.eu/training-course-materials>
- [PPT prezentácia](#)
- [Príručka pre účastníkov](#)
- [Dodatočný zdroj: Video o rastlinných stratégiách od Beáty Oborny](#)

Aktivita

- 1) Účastníci si pozrú premietanú PPT prezentáciu/prednášku.
- 2) Súčasťou prednášky je cvičenie ([slide 5](#)), kde všetci účastníci dostanú príručku s tromi rôznymi popismi tej istej rastliny. Poskytnite všetkým čas na prečítanie opisov a potom prediskutujte nasledujúce:
 - a. Ako je rozdielne opísaná tá istá rastlina?
 - b. Aké sú vaše pocity z tejto rastliny po každom opise?
 - c. Čo rastlina podľa opisov robí? Pozrite sa na slovesá, ktoré ukazujú konanie samotnej rastliny! Poznámka: *Druhý a tretí opis by nemal obsahovať tieto činnosti.*
- 3) Po cvičení popíšte, ako jazyk, ktorý používame, formuje naše pocity voči prírode, a diskutujte o tom, ako môžu byť ľudia a deti „zmeniť ich zmysl'anie“ o prírode.
- 4) Rozdeľte účastníkov do malých skupín a hľadajte básne, ktoré opisujú rastliny ako aktérov. Môžete si tiež prečítať časť venovanú gramotnosti v súbore nástrojov projektu Pappus.

Poznámky školiteľa

*Pozri ďalšie informácie a odkazy v [Module 6: Príloha](#).

Ako ďalší zdroj môžete účastníkom ukázať prejav Beáty Obornej, maďarskej ekologickej, profesorky a výskumníčky na podujatí v Maďarsku v roku 2021.

Aktivita 2: Rastliny ako aktéri v kreatívnom umení

Výsledky vzdelávania:

- 3e. Budovať pozitívne pocity a postoj k prírode prostredníctvom tvorivého umenia.
- 4d. Prezentovať a rozvíjať príklady pozitívneho používania jazyka a opätovného prepojenia s prírodou.

Čas: 90 minút

Spôsob: celá skupina/jednotlivec/malá skupina

Zdroje

- Papier, ceruzky, farby

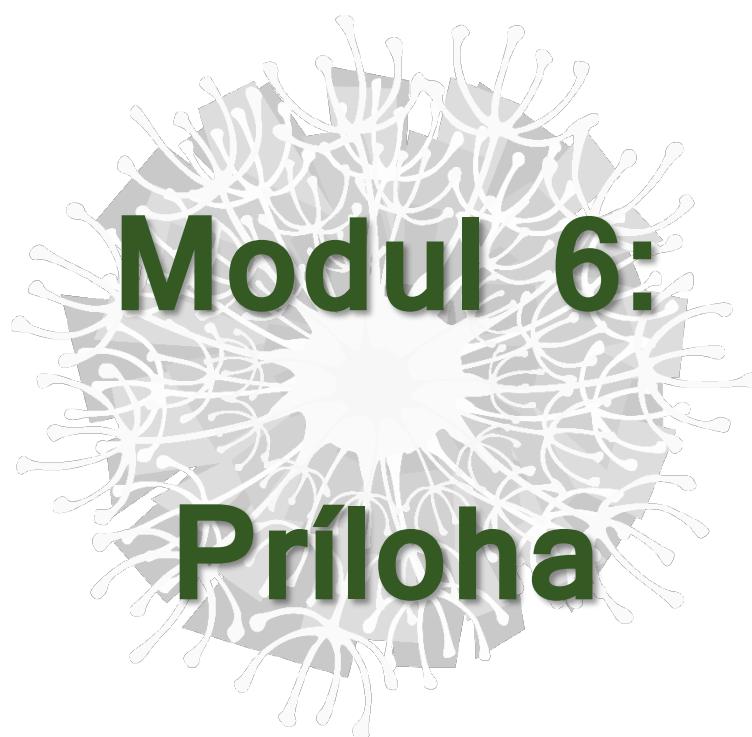
Aktivita:

- 1) Uved'te dobrý príklad pozitívneho používania jazyka v okolí rastlín a prírody, ako je ľudová rozprávka alebo báseň. Ak boli v predchádzajúcich aktivitách nejaké dobré príklady, môžete ich znova použiť tu. Pozrite sa na jeden s ilustráciami, napríklad „kamishibai“ alebo príbeh „papierového divadla“. Cvičenie by malo trvať asi 5 – 10 minút.
- 2) Individuálne cvičenie by malo trvať 15 – 20 minút:
 - a. Požiadajte každého účastníka, aby vo vonkajšom priestore, ktorý je k dispozícii, našiel rastlinu, ktorá ho priťahuje.
 - b. Napíšte o tom báseň alebo veľmi krátky príbeh. Môže byť naozaj veľmi krátky, ako napríklad haiku:
 - Zahrňte do neho opisy a zmyslové poznatky o rastline
 - Zahrnúť do neho emócie, ktoré vo vás rastlina vyvoláva
- 3) Keď majú ľudia pripravené svoje básne, rozdeľte ich do párov alebo skupín po 3 – 4 ľudí. Cvičenie by malo trvať asi 45 minút.
 - a. Najprv požiadajte účastníkov, aby sa podelili o svoje básne.
 - b. Skupiny sa potom rozhodnú, ktorú z básní by chceli ilustrovať. Skupiny môžu pri vytváraní týchto básní spolupracovať.
 - c. Skupiny budú teraz navrhovať a kresliť svoje ilustrácie. Poskytnite im na toto cvičenie kvalitný (hrubý) papier.
- 4) Každá skupina odprezentuje svoju báseň s ilustráciami.

Poznámky školiteľa

Poskytnite dostatok papiera a pastelky atď., aby ste sa postarali o všetky skupiny.

Ako referenciu môžete použiť rozprávku [Paper Theatre](#) a potom na prezentáciu použiť rám Paper Theatre.

Modul 6: Dodatočné informácie a referencie

Prepojenie s prírodou prostredníctvom jazyka, ktorý používame.

Je všeobecne známe, že spôsob, akým používame jazyk, určuje spôsob, akým o niečom premýšľame. Pozitívna psychológia to využíva na to, aby zmenila náš obraz o nás samých a druhých, čím nám umožňuje hovoriť pozitívnejším spôsobom. Posilňujeme sa tak, aby sme o prírode hovorili pozitívnejšie.

Náš vzťah k prírode, a v rámci nej k rastlinám a zvieratám, je tiež veľmi ovplyvnený spôsobom, akým o nich hovoríme. Ekolingvistika sa zameriava na túto oblasť s pojmom „nové zmýšľanie“, ktorý podľa Stibbeho „výslovne upozorňuje na vymazanie dôležitej oblasti života v konkrétnom texte alebo diskurze, pričom požaduje, aby sa táto oblasť znovu zohľadnila a nahradila“ (Stibbe, 2015:164). V našom prípade je to náš vzťah a príbuznosť s prírodou. Nové zmýšľanie môže fungovať tak, že sa týmto oblastiam prizná „dôležitosť“, priradí sa im význam a pripomenie sa nám ich hodnota. Stibbe (okrem iného) zdôrazňuje, že k udávaniu výnimočnosti dochádza najúspešnejšie prostredníctvom vizuálneho opisu, ktorý sa týka niečoho spojeného s našimi zmyslami.

Filozof David Abram vo svojom slávnom diele *Kúzlo zmyslov* (1996) opisuje, ako sme veľmi telesne oddelení od prírody a ako sa to odráža na našom pociťovaní seba samého, našom vzťahu k prírode a našej prirodzenej vnorenosti. Vo svojom diele *Stať sa zvieratom* (2010) tvrdí, že musíme nájsť „nový spôsob rozprávania, taký, ktorý uzákoní naše prepojenie so zemou (...) Štýl reči, ktorý otvára naše zmysly zmyslovému“ (Abram 2010:3).

Ako salienca funguje? Ako môžeme zmeniť náš spôsob rozprávania o prírode, aby sme s ňou mali hlbšie prepojenie?

Ako upozorňuje Stibbe (a Abram), je dôležité používať zmyselné opisy, ktoré možno zahŕňajú aj emocionálne vzťahy (ako je úcta, strach, láska), ktoré zasa vracajú zvieratú alebo rastlinu jej pôsobenie.

Po prečítaní troch popisov v príručke už môžeme cítiť rozdiel v tom, ako začíname cítiť prepojenie so samotným kvetom. V prvom príklade je kvet dôležitý sám osebe (ako sme sa práve dozvedeli, je to hermafrodit) – činiteľ, ktorý pôsobí; druhý opisuje kvet oddelene (pasívne používanie slovies), zatiaľ čo v treťom sa stáva len nástrojom na výrobu.

Podľa kognitívnej teórie (pozri Lakoff a kolegovia o metaforách, 1980) je naše používanie jazyka významne založené na tele – význam formulujeme na základe našej vtelenej skúsenosti, čo znamená, že čím viac vizuálne a zmyselne niečo opisujeme, tým viac emócií je vyvolaných. Nemôžeme sa naozaj pripútať k rastline, ktorá spĺňa rastúci dopyt po produkcii (opis C); to isté pravdepodobne platí o bylinke s „kopijovitými listami a hermafroditovými kvetmi“ (B – hoci biológovia by tu mohli predstavovať výnimku); obrázky žltého kvetu pri západe slnka s včelou, ktorá rýchlo otvára jeho

okvetné lístky, však môžu vyvolať emócie. Tento kvet má svoj vlastný život a činnosti, je to aktívna bytosť, činiť sám o sebe.

Fairclough (2003:150) opisuje proces ako neosobnenie (tu ho aplikujeme na rastliny – tiež aktívne, živé bytosti), kde sú ľudia (a iné živé bytosti) zastúpení len ako prvky organizačných štruktúr a procesov. Jasne to vidíme v poskytnutých opisoch, avšak je ľahké nájsť príklady aj v našom každodennom živote. Odporúčame vám znovu si pozrieť s týmto vedomím video o rastlinných činiteľoch, všimnúť si jazykové využitie školiteľa, ktorý často zosobňuje rastliny, čo nám dáva jedinečnú príležitosť spojiť sa s nimi.

Bibliografia

- Lakoff, G., Johnson, H (1980). *Metaphors we live by*, University of Chicago Press
- Abram, D. (1996). *The Spell of the Sensuous*, Vintage Books
- Stibbe, A. (2015). *Ecolinguistics – Language, Ecology and the Stories We Live by*, Routledge
- Fairclough, N (2003). *Analysing Discourse Textual Analysis for Social Research*, Routledge
- Deng, Y. C., Hua, H. M., Li, J., & Lapinskas, P. (2001). Studies on the Cultivation and Uses of Evening Primrose (*Oenothera* spp.) in China. *Economic Botany*, 55 (1), 83-92.
- *Oenothera biennis* link : https://en.wikipedia.org/wiki/Oenothera_biennis, vyhľadané 26. júla 2021.

Modul 6: Aktivita 1 - prezentácia, slide 15

The evening primrose

- a) The little girl sat there in the orange sunset light, and waited for the evening primroses to open. “Look” –she screamed happily – “the bee climbed into the flower”. “Yes, she might look for a place for resting a little. She might be tired” – I responded. Meanwhile the flower popped up and started to open her beautiful yellow petals. It was like in an Attenborough movie – the whole blooming took less than a minute, the petals opened up, and the bee found herself outside again, with a big baggage of pollen sticking to her feet. At the very same moment, a withered petal – maybe from the flower of the previous night – slowly dropped to the ground. We all stared the process with awe. I felt my throat tightening with a basic existential fear of loss.

Yellow buds pop up
Blossom for one night only
It is all we have.

- b) “***Oenothera biennis***, the **common evening-primrose**, is a species of flowering plant in the family Onagraceae, native to eastern and central North America, from Newfoundland west to Alberta, southeast to Florida, and southwest to Texas, and widely naturalized elsewhere in temperate and subtropical regions.^[3] **Evening primrose oil** (EPO) is produced from the plant. (...) *Oenothera biennis* has a life span of two years (biennial) growing to 1.6 m (5 ft 3 in) tall.^[6] The leaves are lanceolate, 8–18 cm (3–7 in) long and 2–6 cm ($3/4$ – $2+1/4$ in) wide,^[6] produced in a tight rosette the first year, and spirally on a stem the second year. Blooming lasts from late spring to late summer. The flowers are hermaphrodite, produced on a tall spike and only last until the following noon” (Wikipedia)
- c) “Evening primrose originated in North America and became naturalized in the north-east of China about one hundred years ago, where it has been used as famine food and animal feed. New uses for the seed oil, which contains γ -linolenic acid (GLA), that have been developed in China and overseas since 1980 have created a much larger commercial demand for the seed. There are eight species of *Oenothera* L. growing wild in China, of which *Oenothera biennis* L. is preferred. The maximum annual production of wild evening primrose seed is estimated to be about 3000 tons but, since 1986, evening primrose has also been cultivated for its seed and oil using *O. biennis* (primarily in the provinces of Jilin, Liaoning, Hebei, and Shandong) to meet the increasing demand. New production techniques have been developed and disseminated, and reported seed yields range from 750 to 3000 kg ha⁻¹. Commercial production follows a cyclical pattern, with the largest harvest to date, in 1999, estimated at 16 000-19 000 tons of seed.” (Yu-Cheng Deng et al, 2001:83)

Pappus

Modul 7: Práca s rastlinami a deťmi

Modul 7: Práca s rastlinami a deťmi

Výsledky vzdelávania:

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

2f. Využiť zdroje programu Pappus na vybudovanie pedagogického procesu pre svojich žiakov.

Zhrnutie sedenia

V rámci tohto sedenia sa môžu účastníci sústrediť na to, ako môžu byť stratégie a prístupy, ktoré sa naučili počas celého kurzu Pappus, použité na obohatenie ich vlastnej pedagogickej práce. Môžu sa navzájom podporovať pri tvorbe základného plánu, ako využiť zdroje projektu Pappus na svoje špecifické pedagogické ciele.

Poznámky školiteľa

-

Plán sedenia - Modul 7: Práca s rastlinami a deťmi

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Rozcvička	10 minút	Zahrievacia hra Cieľ: dodať energiu účastníkom po prestávke	Celá skupina	
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 2f	90 minút 	Navrhovanie pedagogického procesu Cieľ: navrhnuť vlastné pedagogické procesy účastníkov s využitím zdrojov projektu Pappus	Jednotlivci a malá skupina	Prázdne papiere, perá
Zhrnutie	5 minút	Zhrnutie	Stretnutie	

Aktivita 1: Navrhovanie pedagogického procesu

Výsledky vzdelávania:

2f. Využiť zdroje programu Pappus na vybudovanie pedagogického procesu pre svojich žiakov.

Čas: 90 minút

Spôsob: Jednotlivec/malá skupina

Aktivita

Povedzte účastníkom, že po tom, čo mali možnosť zoznámiť sa so zdrojmi projektu Pappus, majú teraz možnosť precvičiť si integráciu nových informácií do svojho vyučovacieho programu pre svojich študentov.

Požiadajte účastníkov, aby strávili približne 10 minút premýšľaním o skupinách študentov, ktorým plánujú predstaviť projekt Pappus, a identifikovali svoje ciele pre skupiny (t.j. čo chcú dosiahnuť predstavením projektu Pappus, aké predmety môžu vyučovať prostredníctvom projektu Pappus).

Keď budú účastníci pripravení, požiadajte ich, aby vytvorili malé skupiny po 4 ľudí, kde môžu navzájom podporovať svoje ciele spoločným brainstormingom. Ak sa tam nachádzajú účastníci, ktorých skupiny majú podobné charakteristiky (napr. obaja vyučujú matematiku 8 – 10 ročné deti), spojte ich. Každý účastník bude mať 20 minút na svoj vlastný „prípady“, kedy všetkým povie o svojich plánoch, o ktorých bude skupina následne brainstormovať, pričom navrhne spôsoby, ako by sa to dalo dosiahnuť. Môžu použiť konkrétne činnosti z kurzu odbornej prípravy alebo prejsť webovú stránku projektu Pappus/súbor nástrojov projektu Pappus a hľadať aktivity, ktoré by mohli vyhovovať ich cieľom. Účastníci sa tiež môžu podeliť o svoju vlastnú prax.

Informujte účastníkov o 20-minútových intervaloch, aby sa mohli presunúť k ďalšej osobe.

Poznámky školiteľa

Uistite sa, že účastníci vedia, kedy uplynulo 20 minút, a zdôraznite, že je dôležité posunúť sa ďalej, aby mal každý svoj priestor. (Ak sa skupiny rozhodnú nepokračovať, pretože chcú pracovať na jednom pláne, je to v poriadku).

**Modul 8:
Hodnotenie a
uzavretie**

Modul 8: Hodnotenie a uzavretie

Výsledky vzdelávania:

Do konca sedenia budú účastníci kurzu vedieť:

- 3d. Budovať pozitívny postoj k rastlinám a prírode.
4. Preukázať pochopenie vzájomnej závislosti a prepojenia.
- 5c. Poskytnúť/prijat' individuálnu pozitívnu spätnú väzbu.
- 5d. Opísať zážitky.

Zhrnutie sedenia

Toto je záverečný modul kurzu Pappus. V rámci tohto sedenia môžu účastníci uvažovať o kurze, vyhodnotiť ho a poskytnúť si navzájom spätnú väzbu o kurze.

Poznámky školiteľa

-

Plán sedenia - Modul 8: Hodnotenie a uzavretie

Aktivita a cieľ vzdelávania	Čas	Obsah	Spôsob	Zdroje
Rozcvička	10 minút	Zahrievacia hra		
Aktivita 1 Cieľ vzdelávania 5d	30 minút 	Hodnotiaca hra a diskusia Cieľ: vyhodnotiť kurz Pappus	Celá skupina	Karty zobrazujúce emócie
Aktivita 2 Cieľ vzdelávania 3d	30 minút 	Mandala Cieľ: zamyslieť sa nad týždňom a vytvoriť mandalu pomocou rastlín	Celá skupina	Prístup k prírode
Aktivita 3 Cieľ vzdelávania 4, 5c	30 minút 	Pavučina Cieľ: rozlúčiť sa	Celá skupina	Klbko priadze
Zhrnutie		Zhrnutie a uzatvorenie		

Aktivita 1: Hodnotiaca hra a diskusia

Výsledky vzdelávania:

5d. Opísať zážitky.

Čas: 30 minút

Spôsob: Celá skupina

Zdroje

- Sada kariet, ktoré zobrazujú rôzne emócie.

Aktivita

Ku koncu školenia strávte nejaký čas hodnotením kurzu a požiadajte účastníkov o spätnú väzbu týkajúcu sa ich radosti z kurzu a jeho užitočnosti.

Navrhujeme dve aktivity:

Po prvé, požiadajte účastníkov, aby sa postavili do kruhu a ukázali gesto (môže byť sprevádzané aj zvukom), ktoré predstavuje ich celkový dojem zo školenia a ako sa počas školenia cítili. Požiadajte niekoho, aby začal, ukázal svoje gesto, potom požiadajte ostatných, aby toto gesto zopakovali. Uistite sa, že každý dostane príležitosť zdieľať svoje gesto a zvyšok skupiny ho zrkadlil. Môže to byť celkom emotívne cvičenie a možno o tom budete chcieť diskutovať.

Ďalšie cvičenie si vyžaduje sadu kariet zobrazujúcich emócie (ako sú „medvedie karty“, „mačacie karty“ alebo podobné). Položte ich do stredu skupiny. Požiadajte všetkých, aby si vybrali jednu kartu, ktorá bude reprezentovať ich názor na školenie. Keď si vyberú, požiadajte niekoho, aby najskôr ukázal svoju kartu a vysvetlil, prečo si ju vybral a ako sa mu školenie páčilo.

Aktivita 2: Mandala

Výsledky vzdelávania:

3d. Budovať pozitívny postoj k rastlinám a prírode.

Čas: 30 minút

Spôsob: Aktivita pre celú skupinu

Zdroje

- Prístup k prírodným zdrojom/vopred pripravené časti rastlín.

Aktivita

- 1) Požiadajte všetkých účastníkov, aby vyšli von do dostupného voľného priestoru a zozbierali rastliny a ich časti, ovocie, orechy atď., pričom medzitým budú premýšľať o tom, čo sa počas kurzu naučili.
- 2) Pripravte si veľký hárok papiera alebo vyhradený priestor na vytvorenie mandaly.
- 3) Keď sa ľudia vracajú dovnútra so svojimi predmetmi, požiadajte ich, aby ich usporiadali na mandale, ktorú takto spoločne vytvorila. Snažte sa, aby bola táto aktivita tichým alebo pokojným procesom. Pustite relaxačnú hudbu, ktorá pomôže tvorivému procesu.
- 4) Po dokončení mandaly môžu byť účastníci vyzvaní, aby umiestnili ďalšie predmety vytvorené v priebehu týždňa všade okolo nej.
- 5) Pozvite ľudí, aby sa pozreli na všetky tieto výtvary v tichosti.
- 6) Následne všetkých požiadajte, aby stáli v kruhu okolo mandaly a držali sa za ruky, ak je skupina dostatočne blízko.
- 7) Vytvorte spolu zvukovú bublinu humkaním alebo spievaním jednoduchých zvukov.
- 8) Ukončite cvičenie.

Poznámky školiteľa

Ak nemáte k dispozícii žiadny vonkajší priestor, môžete účastníkom poskytnúť rôzne farebné orechy, zrná, listy, sušené kvety, korenie, atď.

Aktivita 3: Pavučina

Výsledky vzdelávania:

4. Preukázať pochopenie vzájomnej závislosti a prepojenia.
- 5c. Poskytnúť/prijať individuálnu pozitívnu spätnú väzbu.

Čas: 30 minút (môže byť dlhší, ak máte čas)

Spôsob: Aktivita pre celú skupinu

Zdroje

- Klbko priadze

Aktivita

- 1) Posadíte skupinu do uzavretého kruhu bez prázdných sedadiel alebo príliš veľkým priestorom medzi nimi.
- 2) Pomocou klobka priadze (čím farebnejšie, tým lepšie) povedzte účastníkom, že vždy, keď dostanú klbko, si musia navinúť niektoré nite okolo prsta. Následne si vyberú niekoho iného, komu klbko hodia, aby boli teraz spojení s „cestou nitiek“. Mali by priamo tejto osobe poskytnúť pozitívnu spätnú väzbu a vyhnúť sa rozprávaniu o ňom/nej v tretej osobe („veľmi rád som s tebou robil to alebo ono“ namiesto „vyberám si ju, aká je taká alebo onaká“).
- 3) V prvom kole by si mal každý vybrať niekoho, kto ešte nebol na rade, aby sa priadza nakoniec vrátila osobe, ktorá aktivitu začala. Ak máte čas, prejdite znovu okolo skupiny, poskytnite ďalšiu spätnú väzbu a zväčšite vizuálnu (a pociťovú) sieť spojení.
- 4) Ukončíte cvičenie tým, že upriamite pozornosť na rozsah pavučiny a na to, ako sa skupina prepojila. Poukážte na to, že nikto nemôže urobiť krok bez toho, aby to malo vplyv na mnoho ďalších ľudí v kruhu.

Zahrievacia hra 1: Samuraj

Výsledky vzdelávania:

- Zvýšenie sústredenia a koncentrácie skupiny.
- Zahriatie sa

Čas: 10 – 15 minút

Spôsob: Celá skupina

Aktivita

Celá skupina stojí v kruhu. Medzi účastníkmi by mal byť rozostup približne jedného ramena. Každý sa stáva samurajom. Cieľom hry je nájsť najlepších dvoch samurajov.

Dajte všetkým účastníkom dostatok času naučiť sa kroky/bojovú choreografiu predtým, ako prejdete k súťaži:

1) Jedno opakovanie:

- Osoba, ktorá ho začína, drží meč smerujúcimi nadol oboma rukami, máva ním nad hlavou a zatiaľ čo ho tam drží, kričí: „Hi“ (vyslovuje sa {i} nie {ai}).
- Dvaja ľudia na oboch stranách mávajú svojimi imaginárnymi mečmi, akoby druhého chceli rozrezať na polovicu, pričom kričia „JAAA“ a potom sa siahnu.
- Osoba, ktorá začala súťaž teraz máva mečom dole, aby ukázala na novú osobu, a kričí „SAAAA“.
- Nová vybraná osoba opakuje aktivitu.

2) Súťaž: každý, kto urobí chybu, ktoré sú uvedené nižšie, musí opustiť kruh a vypadne z hry.

- a. príliš pomalá reakcia
- b. nereaguje
- c. nesynchronizácia so svojim partnerom na druhej strane
- d. reakcia, keď nie je účastník zapojený atď.

3) Hra končí, keď zostanú už len dvaja samurajovia, ktorí sú víťazi.

Zahrievacia hra 2: Mazeltov

Výsledky vzdelávania:

- Zvýšenie sústredenia a koncentrácie skupiny.
- Zahriatie sa

Čas: 15 minút

Spôsob: Celá skupina

Aktivita

Školiteľ učí skupinu stojacu v kruhu sériu akcií. Na začiatku hry môže byť vždy len jedna osoba, ktorá vykonáva danú akciu.

Možné akcie:

- Osoba, ktorá začína, sa otočí na jednu stranu a kričí „KIA“ s dvoma rukami natiahnutými dopredu na úrovni bokov a dlaňami hore. Akcia „KIA“ sa musí vždy pohybovať rovnakým smerom, takže ak sa k vám dostane akciu od osoby na pravej strane, môžete ju odovzdať len osobe na ľavej strane (t. j. nezmeníte smer).
- Osoba, ktorá dostane „KIA“, sa môže rozhodnúť, že akciu odpudí skrížením rúk pred telom a slovami „USHIBUSHI“. Týmto sa akcia odošle späť odosielateľovi.
- Osoba, ktorá dostane „KIA“, sa môže rozhodnúť, že ju neodovzdá ďalšej osobe, ale niekomu inému v kruhu, a to vykonaním rovnakého úkonu, ale namiesto toho povie „KIAMIA“. Osoba, ktorá je príjemcom akcie, si teraz vyberie, ako ju odovzdá ďalej (t. j. akým smerom a s akým sprievodným slovom).
- Osoba, ktorá dostane akciu, sa môže rozhodnúť pre skupinovú akciu a všetkých pozdraviť podržaním jednej ruky a slovami „MAZELTOV“. Celá skupina ju nasleduje, opakuje rovnakú akciu, zatiaľ čo kričí „MAZELTOV“. Osoba, ktorá začala akciu, sa potom môže rozhodnúť pokračovať v akejkoľvek inej akcii (okrem „USHIBUSHI“, pretože neexistuje žiadna akcia, ktorú by bolo potrebné vrátiť späť, pretože táto osoba bola posledným aktérom).
- Osoba, ktorá je na rade, sa môže rozhodnúť pre skupinovú akciu, povedať „NOBELOVA CENA“ a hrdo vojsť do kruhu, zatiaľ čo ostatní ho oslavujú/povzbudzujú k získaniu ceny. Potom tá istá osoba pokračuje v inej akcii.
- Osoba, ktorá je na rade, môže rozhodnúť o skupinovej akcii a povedať „FIESTA“, následne každý fandí a tancuje smerom k inému miestu v kruhu. Potom tá istá osoba pokračuje v inej akcii.

Zahrievacia hra 3: Majstrovstvá

kameň/papier/nožnice

Výsledky vzdelávania:

- Zvýšenie sústredenia a koncentrácie skupiny.
- Zahriatie sa.

Čas: 5 minút

Spôsob: Celá skupina

Aktivita

- 1) Školiteľ popisuje myšlienku hry, ktorá spočíva v tom, že účastníci sa stretnú v „súbojoch“ pomocou kameňa/papiera/nožníc. Každá dvojica počíta spolu do troch, následne vytvorí rukami tvar, ktorý predstavuje jednu z týchto možností:
 - a. kameň: ruka v pästi
 - b. papier: ruka otvorená, prsty rozťahnuté
 - c. nožnice: ukazovák a prostredník v tvare nožníc

Kameň porazí nožnice, nožnice porazia papier, papier porazí kameň.

- 2) Účastníci začnú chodiť po miestnosti, skandovať svoje meno, ako by fandili sami sebe. Keď sa stretnú tvárou v tvár s niekým iným, napočítajú do troch a použijú svoju „zbraň“. Kto prehrá, musí stáť za víťazom s rukami na jeho pleciach a kričať svoje meno, aby našli nový „súboj“.
- 3) Ten, kto vyhrá ďalší súboj sa pripojí k skandovaniu radu porazeného (v rade môže byť akokoľvek veľa ľudí), kým nezostanú len dve línie, a nakoniec len jeden – víťaz!

Zahrievacia hra 4: Marilyn Monroe

Výsledky vzdelávania:

- Zvýšenie sústredenia a koncentrácie skupiny.
- Zahriatie sa.

Čas: 15 minút

Spôsob: Celá skupina

Aktivita

Skupina stojí v kruhu s jednou osobou v strede, ktorá ukazuje na niekoho iného a volá jedno z nižšie uvedených mien. Každé z mien vyžaduje akciu/krátku scénu, ktorú má vykonať čo najrýchlejšie daná osoba a dvaja ľudia na oboch stranách. Ak niektorý z nich nevykoná akciu (alebo ak sa niekto nezúčastnený začne hýbať), musí si vymeniť miesto s osobou v strede.

Návrhy mien/akcií (môžete pridať svoje vlastné):

- Marilyn Monroe: osoba v strede je Marilyn Monroe a sa snaží držať sukňu, zatiaľ čo ľudia v kruhu sú vietor, ktorý sa snaží zdvihnúť sukňu.
- James Bond: osoba v strede drží imaginárnu zbraň, zatiaľ čo ľudia na oboch stranách sa trasú od hrôzy.
- Práčka: ľudia na oboch stranách vytvoria rám pre práčku, zatiaľ čo osoba v strede krúži hlavou, ako keby boli v práčke.
- Hriankovač: ľudia na oboch stranách držia ruky pokope a vytvárajú otvory v hriankovači, zatiaľ čo osoba v strede je hrianka, vyskočí a povie „bip“.
- Palma: osoba v strede stojí s rukami nad hlavou a dlaňami smerujúcimi nahor. Dvaja ľudia na oboch stranách „tancujú“ pod palmou.

Pappus

KONIEC